

Självordstankar på internet

En studie om interaktion i samband med självordstankar på Flashback

---

VT 2013

Författare: Alexandra Lirakis
Handledare: Eva Johnsson

Abstract

Author: Alexandra Lirakis

Title: Suicidal thoughts on the internet - *A study of the interaction associated with suicidal thoughts on Flashback*

Supervisor: Eva Johnsson

Suicidal thoughts are a serious problem that's discussed on the internet forum Flashback. The aim with this study was to examine and analyze how thoughts of suicide between members are expressed, treated and handled on Flashback and how the interaction between these members unfolds. The members that participate in the communication on the forum are usually no professionals. Therefore, the members take a risk when they chose to share a serious problem about wanting to commit suicide. By use of content analysis with focus on categorization, the purpose was to explore which types that take form in the interaction between the suicidal individuals and the other members on Flashback. The theories that were used to analyze the empirical material were symbolic interaction and the dramaturgical perspective. The result showed that the members on Flashback are acting through different types which take form through the interaction.

Different themes were created; these were *suicidal presentation, the suicidal types, interaction* and *the respondent types*. There were two different suicidal types; these were *the decisive and the indecisive*. The respondent types were *the helper, the problem solver, the ironic, the provoked and the tipster*. The result showed that it's common that suicidal people turn to the internet for help or getting tips on how to kill themselves. From my research it also showed that it's more common that boys with suicidal thoughts turn to the forum than girls. The members on Flashback interact with the suicidal by giving them helpful advice, but there are a lot more patronizing comments and bad advice. On the forum the anonymous identity is much valued by the members. It would be a good use to involve professionals on these types of serious subjects to offer help and advice on the forum.

Keywords: suicidal, interaction, internet, forum, suicidal thoughts.

Förord

Via mitt yrke som socionom blev det uppenbart att allt fler mår dåligt i dagens samhälle. Internet är en stor del av det moderna samhället och det är en arena som de flesta använder, där bland annat diskussioner kring självmord och självmordstankar förs. Intresset för hur interaktionen och kommunikationen utspelade sig på ett öppet fält som internet gällande suicidproblematiken, ansåg jag vara en viktig del i forskningen inom det sociala arbetet som borde undersökas närmare.

Jag skulle vilja tacka min handledare Eva Johnsson, som varit en god vägledare i mitt väldigt breda intresse för problematiken. Utan din gedigna kunskap och delaktighet hade denna forskning inte blivit fullbordad.

Alexandra Lirakis

Lund, 130111

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	3
Problemformulering.....	3
Syfte och frågeställningar	3
2. Bakgrund	4
Själv mord	4
Själv mords försök.....	4
Könsskillnader i samband med självmord.....	5
Risk och skyddsfaktorer	6
Neurologiska och psykiatriska faktorer.....	6
Psykosociala faktorer	7
Webbsidor om självmord.....	7
Uttryck på Internet.....	8
Forum	8
Trådar	9
Online/ offline	9
Emoticons.....	9
3. Tidigare forskning.....	9
Pro suicide på Internet.....	9
Att söka hjälp på ett internetforum	10
Social interaktion	10
Identitet	11
4. Teori	12
Symbolisk interaktion.....	13
Själv mords handlingar.....	14
Det dramaturgiska perspektivet	14
Privat och offentlig position	14
5. Metod.....	15
Kvalitativ Innehållsanalys	15
Genomförande	16
Metoddiskussion	17
Reliabilitet och validitet	17
Internet som forskningsfält.....	18
En tråd skapas	19

Urval	19
Forskningsetiska överväganden	20
6. Resultat och analys	22
Flashback och dess regelverk	22
De suicidalas presentation	24
Karl	24
Emil.....	25
Ronja	26
Nathalie	26
Kevin.....	27
Marcus.....	27
Johan	29
Sammanfattning.....	30
Två interaktionsprocesser.....	30
Ronjas interaktion	31
Kevins interaktion	34
Sammanfattning.....	37
7. Typer	39
Suicidala typer.....	39
Den obeslutsamma	40
Den beslutsamma	41
Sammanfattning.....	43
Olika typer av respondenter	45
Hjälparen.....	46
Problemlösaren	47
Ironikern.....	48
Tipsaren.....	49
Hetsaren.....	50
Sammanfattning.....	50
8. Uppsummering.....	51
9. Avslutande diskussion	54
Referenslista.....	56
BILAGA: Internationell lagstiftning mot självmordshets.....	
Svensk lagstiftning mot självmordshets.....	

1. Inledning

Problemformulering

I Sverige är självmordsantalet mellan 1400-1500 per år, vilket är en minskning i alla åldersgrupper utom i åldrarna 15-24 år där det har skett en ökning sedan 2000-talet (Nordin, 2009). År 2010 begick en 21-årig man självmord på ett internetforum och tog sitt liv "live" i sin webbkamera inför medlemmarna. Internet har blivit en kanal för kommunikation om självmordstankar och självmord. Michael Westerlund (2010) som har forskat om självmord på internet fann att ungefärligen en tiondel av allt material gällande självmord på internet handlar om råd till den som vill avsluta sitt liv. Websajter som förespråkar självmord har varje vecka tusentals unika besökare och det förekommer även uppmaningar om att avstå från psykiatrisk hjälp (Westerlund, 2010).

Forskning från Durkee (2010) har visat hur olika sökmotorer som Google, Yahoo! och MSN används i syfte om att hitta sidor som förespråkar självmord. Många personer söker sig även till olika forum på internet för att prata om sina självmordstankar i syfte om att få råd, hjälp eller tips om hur man kan avsluta sitt liv. Varje månad görs 50 000 googlingar på självmord (sjalvmordsguide.se, 2012) och enligt Keith et al (2009) sökte sig 80 procent av de suicidala internetanvändarna sig till sajter där självmord uppmuntrades.

En person som överväger att ta sitt liv och uttrycker detta på internet, vill ofta påkalla uppmärksamhet genom sitt agerande och kan vara i desperat behov av hjälp (Forstorp, 1999). Kunskapen kring hur självmordsproblematiken bemöts på internet är inte tillräcklig. Hur kan vi förstå den interaktion som sker kring självmordstankar på internet? Vilka uttryck tar sig denna interaktion?

Syfte och frågeställningar

Syftet är att undersöka och analysera hur interaktionen utspelar sig mellan medlemmarna på forumet Flashback i samband med självmordstankar.

1. Hur uttrycks självmordstankar på Flashback?
2. Hur bemöts självmordsproblematiken av respondenterna?

3. Vilka typer går att urskilja genom interaktionen mellan medlemmarna?

2. Bakgrund

I detta kapitel kommer jag att redogöra för statistik i samband med självmord och självmordsförsök. Risk och skyddsfaktorer ansåg jag vara väsentligt att lyfta, samt könsskillnader som en intressant aspekt. De första sökträffarna i koppling till självmord beskrivs för att ge läsaren en bild över vilka sidor som har flest sökträffar. Kapitlet avslutas med en definition av begrepp som används på internet.

Självmord

Självmord är den väg som en individ väljer när denne upplever att det inte finns någon annan utväg än att avsluta livet (Bremberg, 2009). Enligt nationella rådet för suicidprevention (1995) definieras självmord som en medveten, uppsåtlig självförvållad livshotande handling som leder till döden. I Sverige avlider tre gånger så många människor i självmord, som i trafikolyckor (Ågren & Asplund, 2006). Det är i snitt fyra personer per dag som dör till följd av suicid. Bland män under 35 år är suicid den vanligaste dödsorsaken och bland kvinnor det den näst vanligaste dödsorsaken (ibid.).

Självmordsantalet har nästan halverats de senaste 25 åren. 2 243 människor avled år 1980 till följd av självmord, år 2008 begick 1 467 människor självmord (Jiang et al, 2010). Det är 2,5 gånger vanligare att män begår självmord, än kvinnor (ibid.).

Självmordsförsök

Självmordstankar kan vara en önskan om att inte vilja leva längre (Vårdguiden, 2010). Dessa tankar kan leda till att individen utför självmordsförsök. Självmordsförsök är en livshotande självskadehandling, där individen har en uttalad avsikt att dö, men där handlingen inte leder till döden (Tyrén, 2007). Enligt undersökningar utförda av WHO (World Health organisation) är självmordsförsök mest förekommande bland unga i åldern 15-24 år (Becker et al, 2004). År 2007 var det 2 934 självmordsförsök som utfördes i åldrarna 15-24 år i

Sverige (ibid.). Unga kvinnor (15-24 år) utför fler självmordsförsök än män, mörkertalet anses dock vara stort då många självmordsförsök inte registreras på sjukhuset på grund av ovetskap (Ringskog et al, 2010). Självmordsförsöken beräknas minst vara tiodubbla än vad statistiken visar. Risken för att avlida i suicid ökar upp till 66 gånger om man har utfört ett eller flera suicidförsök (ibid.). Enligt web4health har mer än 50 % av alla människor någon gång funderat på att begå självmord (Becker et al, 2004).

Könsskillnader i samband med självmord

De skillnader som kan ses mellan män och kvinnor biologiskt är att män visar ett mer aggressivt beteende, vilket skulle kunna förklara att självmordsfrekvensen är högre bland män än kvinnor (Petersson, 1999). När det handlar om självmordsmetoder använder sig män av betydligt våldsammare metoder, så som hängning och skjutning medan kvinnor använder sig mer av medicinsk förgiftning. Kvinnor har en större ambivalens inför självmordet. När det gäller både suicidala män och kvinnor upplever båda könen en stark önskan om att vilja dö (ibid.).

Ångest och depression är vanligare bland kvinnor, vilket kan vara en anledning till att de utför fler försök till självmord (Petersson, 1999). Kvinnors depression förefaller sig vara mindre impulsiv och aggressiv än männens (Redfield Jamison, 2005). Män är mer benägna att uppleva skamkänslor efter ett misslyckat självmordsförsök. De är även mindre benägna att söka medicinsk hjälp för psykiska problem, istället ökar de risken för självmord genom användning av alkohol och droger (ibid.).

Gunilla Olsson (2003) har utfört en enkätundersökning bland 2 300 ungdomar i åldrarna 16-17 år i Uppsala, där framkom det att fem procent av ungdomarna någon gång gjort ett suicidförsök. Var fjärde beskrev försök till våldsam handling, exempelvis att hoppa framför ett tåg. I forskningen intervjuades 17 pojkar, tolv av dessa hade planerat en våldsam handling. Ingen av dessa hade fått professionell hjälp och enbart sex av dem hade stöd av en vän. Åtta flickor hade planerat våldsamma självmordsförsök under liknande förhållanden, en del av dem hade ett självskaðebeteende (Olsson, 2003).

Risk och skyddsfaktorer

Det är av vikt att se vilka risk och skyddsfaktorer som påverkar en suicidal individ för att kunna stärka de skyddande faktorerna och försöka reducera riskerna. Kreativa individer löper en större risk att hamna i depressioner då de har en högre känslighet i jämförelse med normalbefolkningen (Redfield Jamison, 2005). Många av dessa har bakomliggande depressioner, manodepressiv sjukdom eller alkohol – och drogmissbruk i samband med affektiva störningar¹. Bland dessa individer har självmordsfrekvensen granskats av forskare i USA, Storbritannien, Europa och Asien. Enligt undersökningarna är dessa kreativa individer fem gånger så benägna att begå självmord som den genomsnittliga befolkningen (Redfield Jamison, 2005).

Neurologiska och psykiatriska faktorer

Det finns även fysiska faktorer som påverkar den ökade risken för självmord, vissa ämnen i hjärnan verkar skyddande medan en brist på dessa medför en ökad risk (Redfield Jamison, 2005). Serotonin är en signalsubstans som är involverad i hjärnans aktivitet och spelar stor roll vid självmordsbeteenden och självmord. Serotonin har ur ett psykiatriskt och psykologiskt perspektiv delaktighet i de grundläggande orsakerna till sömnrubbingar, depression, aggression och självmord (ibid.). Faktorer som är närmst förbundna med självmord är depression, manodepressiv sjukdom, missbruk, schizofreni eller personlighetsstörningar (Redfield Jamison, 2005; Johnsson, 2002). Ett flertal olika riskfaktorer påverkar benägenheten att begå självmord;

”De omfattar genetiska risker som familjehistoria och försämrade serotoninerg funktion i hjärnan; temperamentsbetingade variabler så som aggressivitet och impulsivitet, kronisk alkoholism och drogmissbruk, kroniska medicinska sjukdomar och vissa sociala faktorer som en förälders tidiga död, social isolering eller en barndomshistoria med fysisk misshandel och sexuella övergrepp” (Redfield Jamison, 2005, sid. 180).

---

¹ Affektiva störningar är psykiska störningar vars symptom innebär förändrade känslor eller stämningslägen; att bli oförklarligt nedstämd eller euforisk. Ett exempel kan vara depression eller bipolär sjukdom (manodepressivitet).

För att minska riskfaktorerna, kan man öka skyddsfaktorerna genom exempelvis ekonomisk trygghet, närvaron av barn i huset, religiös tro, bra äktenskap eller socialt stöd (Redfield Jamison, 2005). Om det finns en stark känsla av att vilja avsluta sitt liv kan dessa skyddande faktorer värde begränsas. Faktorer som framkallar självmord kallas för utlösare eller triggers och syftar till olika stressfaktorer som akut alkohol- eller drogförgiftning, psykisk sjukdom, personliga eller ekonomiska kriser (ibid.). Vid allvarlig psykisk sjukdom kan en enstaka händelse eller förlust utlösa en livsfarlig situation. Brist på sömn kan utlösa en manisk period och manin utsätter i sin tur personen för en förhöjd risk för depression, blandtillstånd och efterföljande självmord. Även antidepressiva mediciner kan medföra stora förändringar i individens humör eller framkalla oroliga tillstånd hos individer med en hög sårbarhet (ibid.).

Psykosociala faktorer

Olika psykosociala faktorer har betydelse för individens psykiska hälsa. För det psykiska välbefinnandet anses det vara hälsofrämjande och positivt att ha ett arbete (Patrick A et al., 2004). Trots detta kan det finnas faktorer i arbetssituationen som har en negativ inverkan, så som exempelvis stress och konflikter på arbetsplatsen (Diederichsen F. et al., 1991). Sambandet mellan god hälsa och arbete är inte helt fastställt, men ett flertal studier har kunnat visa att arbetslöshet kan medföra både fysiska och psykiska hälsoproblem (Socialstyrelsen, 2005). Detta eftersom arbetslöshet påverkar den ekonomiska situationen negativt och även kan leda till stress, upplevelse av utanförskap och skam – och skuld känslor. Skyddande faktorer för en individ med nedsatt psykiskt välbefinnande är emotionellt stöd och en känsla av sammanhang (Antonvsky, 1991). Social integration och sociala relationer är grundläggande mänskliga behov enligt många forskare (Diederichsen F. et al, 1991). Att individen har ett socialt nätverk som är stödjande utgör en viktigt psykosocial skyddsfaktor när det kommer till att hantera krav och stress i vardagslivet (ibid.).

Webbsidor om självmord

Det som följer är en redogörelse för vilka webbsidor som visas först när man använder sig av sökordet ”självmord” på Google. Detta eftersom det kan vara väsentligt att se vad en individ med självmordstankar möter vid en sådan sökning.

Ordningen i dessa kan variera beroende på hur många som besöker sidorna varje dag, de med flest besökare hamnar överst.

Som första träff på Googles sökning ”självord” hamnar ”självordsguide.com”, detta är en guide för suicidala som söker kunskap om hur de kan avsluta sina liv på ett sätt som inte kan misslyckas eller är mindre smärtsamt (120315). Sidan har på senare tid stängts ner. Vårdguiden hamnar som andra sökträff, denna sida informerar om vart man kan vända sig och få stöd och hjälp om man har självmordstankar samt vilka behandlingar som finns. De avslutar med några råd till anhöriga (Vårdguiden, 2012-03-16). Flera sajter är länkade till Vårdguiden, ett exempel är Socialstyrelsens information om forskning och suicidprevention.

NASP visas även bland de första sökträffarna. NASP står för ”Nationellt centrum för suicidforskning och prevention av psykisk hälsa” och är statens expertorgan gällande suicidprevention (Wasserman, 2007-2008). På NASP:s hemsida hittar man tips och råd för hur man kan hantera och hur man ska agera om en individ är suicidal, det finns även forskning, statistik och erbjudande om stöd. De har som mål att förmedla kunskap om psykisk ohälsa och självmord, men även att utvärdera och stödja självmordspreventiva insatser. Danuta Wasserman, som är professor i allmänpsykiatri och suicidiologi är även föreståndare vid NASP.

Självordsguide.se hamnar efter NASP och är en kampanj mot självmord, som går ut på att desto fler som länkar och klickar in sig på sidan desto tidigare visas sidan i sökningar. Sidan är startad av bloggaren Pontus Löf och hänvisar till akut hjälp vid självmordstankar, hjälp för vuxna, barn och unga. Där finns även länkar till NASP, Socialstyrelsen och andra grupper som vill förhindra och förebygga självmord.

Uttryck på Internet

Forum

Ett forum är en webbsida på internet där de som är medlemmar kan diskutera olika ämnen som intresserar dem. På forumet kan de ställa frågor och be om råd av de andra medlemmarna.

Trådar

På forumet kan en medlem starta en tråd gällande ett visst ämne. Medlemmen skriver då ett inlägg inom ett specifikt tema och genom att andra besvarar detta startas en diskussion och en ny tråd har bildats.

Online/ offline

På internet kan individen själv välja när denna vill vara tillgänglig genom att gå online så att andra kan kontakta personen eller vara offline, så att personen inte kan nås.

Emoticons

Emoticons är de symboler i form av ”gubbar” ☺ som används på internet för att uttrycka en känsla eller ett känslotillstånd, exempelvis glad, ledsen, ironisk mm.

3. Tidigare forskning

I detta kapitel presenteras tidigare forskning inom området. Syftet är att läsaren skall få en uppfattning om ämnets bakgrund och tidigare forskningsresultat. Förutom en redogörelse av självmord och självmordstankar i koppling till internet, har jag även valt att ta upp teman som identitetsskapande, social interaktion samt vikten av anonymitet.

Pro suicide på Internet

Människor spenderar mer och mer tid online, Mishna et al (2009) menar att ett flertal studier har visat att internet både kan uppmuntra samt förebygga självdestruktiva beteenden. Durkee (2010) har undersökt hemsidor som förespråkar självmord, genom att använda sig av sökfraser som ”suicidemethods”, ”how to kill yourself” och ”suicide”. De tio första träffarna på varje sökningsfras kunde sedan analyseras och resultatet visade att ungefär 30 procent var pro-suicide sidor (som förespråkar självmord) och enbart 25 procent av de sidor som var mot självmord erbjöd råd och stöd.

Internet är en öppen arena där olika uttryck för självmord förekommer, Michael Westerlund (2010) har i sin avhandling ”Självmord och Internet, kommunikation om ett livsfarligt ämne”, analyserat söktermer som ”självmord” och ”suicide” på sökmotorn Google. Han har även studerat innehållet på webbsidor om

själmordspreventiva och självmordsförespråkande åtgärder samt följt konversationerna på olika forum gällande ämnet. Hans resultat visade att forum och chattar används för att diskutera självmordstankar. På dessa sidor förekommer både uppmuntran till självmord samt att medlemmarna försöker hjälpa varandra. En självhjälpgrupp på internet som kallas "alt.suicide.holiday" visar att en virtuell subkultur existerar bland den större delen av medlemmarna (Fekete, 2002). Majoriteten av medlemmarna hade självmordstankar eller en självmordsbenägenhet och subkulturen visade sig i gruppens identitet samt regelbundna teman som genomsyrade forumet. Exempel på detta är de olika självmordsmetoder och tips som ständigt utbyttes mellan medlemmarna. Olika teman kunde urskiljas på forumet, vilka var stöd, självmordsmodeller, pakter och imitation av andra självmord, metoder, påverkan av anhöriga, religion, att få självmordet att se ut som en olycka samt filosofiska frågor (ibid.). Forskning om självskaдебeteenden har visat liknande resultat. Där var gruppens subkulturidentitet deras dödslängtan (Franzén, 2007).

Att söka hjälp på ett internetforum

I en studie av Keith et al (2009) visade det sig att suicidala personer spenderar mer av sin tid online i jämförelse med icke suicidala individer. Studien kartlagde suicidalas internetvanor och visade även att dessa individer oftast var ensamboende, lågutbildade, arbetslösa samt hade någon form av medicinsk diagnos. Istället för att vända sig till familj, bekanta eller professionella sökte dessa personer istället hjälp på olika internetforum (Keith et al, 2009). De använder sig troligtvis av dessa forum för att möta andra med liknande känslor och erfarenheter. Enligt Keith et al (2009) sökte sig 80 procent av de suicidala internetanvändarna till sajter där självmord uppmuntrades.

Social interaktion

Det sker en social interaktion bland medlemmarna på olika internetforum, denna virtuella gemenskap innebär att medlemmarna skapar personliga band på internet (Rheingold, 1993). Dessa band fungerar på samma sätt som relationer utanför internet, de interagerar genom att gräla, föra intellektuella samtal, ge och få emotionellt stöd, utbyta kunskaper, göra upp planer, finna och förlora vänner, flirta mm (ibid.). Denna interaktion skapas genom kommunikation. Vi tolkar hela

tiden samspelet och dessa tolkningar avgör hur vi upplever det som sker i vår värld (Lindqvist & Nygren, 2006; Brante et al, 1998).

På internet förstås interaktionen genom det skrivna språket och olika symboltecken som visar känslouttryck. Det finns dock en risk för missförstånd och misstolkningar vid interaktion på internetforum (Fahy, 2003). I direkta möten med andra individer kan vi avläsa den andres kroppsspråk och reaktioner för att undvika missförstånd. På internet fungerar inte detta och användarna försöker då hitta nya sätt för att visa betydelsen bakom orden. Det kan över internet vara svårt att nyansera det som skrivs, men medlemmarna använder sig av ”emoticons”, som är gubbar som visar för de andra om personen exempelvis är ironisk, glad eller ledsen (ibid.).

Om man som forskare och medmänniska betraktar självmordsbeteende som språk kan detta bidra till att man eventuellt kan identifiera graden av allvar i kommunikationen. Det finns dock en risk att tolka in för mycket (Forstorp, 1999). Beskow (1999) menar att avskedsbrev och självmordshandlingar är exempel på självmordsbeteendets språk. ”Vad psykiskt friska människor långt från självmord *tänker om självmord* är något helt annat än det som den deprimerade, förvirrade och självmordsnära personen verkligen *upplever inför det.*” (Beskow, 1999, sid. 9). Det som vi som utomstående tänker om självmord är format av den kulturella uppfattningen om självmord, vilken också påverkar den suicidalas upplevelse av sin egen situation. Den suicidala kan uppleva internetkommunikationen eller exempelvis självmordsbrevet som en intensifiering av motivationen till att ta sitt liv (Forstorp, 1999).

Identitet

Det är främst den yngre delen av befolkningen i åldrarna 16-24 år som använder internet, där kan de utforska, utvecklas och skapa sig en identitet (Westerlund, 2010; Horne och Wiggins, 2009). Det är en mötesplats där individen kan träffa likasinnade, uppleva gemenskap och där många möjligheter kan öppnas (Westerlund, 2010).

Anonymiteten har framgått vara väldigt viktig för medlemmar på internet, då detta

ger möjlighet till ett befriande beteende som eventuellt inte uppvisas i face-to-face interaktioner (Kozinets, 2011). Anonymiteten ger medlemmen en flexibel identitet på nätet, där denna kan anta olika roller i olika forum, exempelvis självsäker, flirtig, tyst mm. Förening mellan anonymitet och fantasi kan tillåta medlemmarna att uppvisa egenskaper och begär som kan vara svåra, olagliga eller socialt oacceptabla i andra sammanhang (ibid.). Detta bidrar även till att individen kan uttrycka sig mer öppet än de eventuellt hade gjort i det verkliga livet (Fahy, 2003). För blyga eller osäkra individet kan möjligheten att vara anonym bidra till att de känner sig mindre utsatta. En annan fördel med att vara anonym är att det går att undgå diskriminering på grund av kön, ålder och etnicitet (Fahy, 2003).

4. Teori

I detta avsnitt redogör jag för uppsatsens teoretiska bakgrund. De teorier som jag har valt att använda mig av är Meads symboliska interaktion och Goffmans dramaturgiska perspektiv samt Taylors begrepp inåtriktade och utåtriktade självmordshandlingar. Dessa är alla interaktionistiska, d.v.s. att deras fokus är att förstå interaktion mellan människor. Interaktion kan ta sig olika uttryck och sker på olika arenor, som exempelvis internet. Teorierna används som ett analytiskt redskap för att djupare kunna förstå interaktionen mellan medlemmarna på Flashback. De symboliska uttryck som bidragit till kategoriseringen och den genomgående interaktionen visar hur teorin använts. Det dramaturgiska perspektivet har valts då jag fann det intressant att se hur medlemmarna presenterade sig, likt skådespelare och hur de agerade utifrån detta. Det finns även en tyst publik, de som läser men inte kommenterar. Taylors begrepp ger ytterligare tydlighet för hur självmordshandlingar kan förstås i samband med interaktion. Andra teorier som exempelvis social konstruktion har övervägts, men då det inte är konstruktionen av problemet som studeras har den valts bort.

Jag har valt att analysera utifrån interaktion och agerande, vikten läggs då på det som skrivs och det som sker mellan medlemmarna utifrån hur de agerar. Behovet av att veta vilka dessa personer är, är då av mindre betydelse för forskningen.

Symbolisk interaktion

George Herbert Mead (1863-1931) anses vara grundaren till interaktionismen. Genom ett språkligt symbolutbyte i samtalsprocesser med andra människor menar Mead att människan utvecklar sin identitet, individualitet och personlighet. Mead (1934) menar att samspelet med andra är betydande för identitetsutvecklingen. Termen symbolisk interaktionism härstammar egentligen från en av Meads elever, Herbert Blumer (1900-1987). Blumer (1969) skriver att det är den mening som ett objekt har som är avgörande för hur människor agerar gentemot objektet. Blumer menar att ett objekt kan vara allt som är fysiskt i människans värld, det kan vara träd, olika kategorier av människor exempelvis vänner och fiender, olika institutioner som skolan och regeringen och olika individuella handlingar i vardagslivet. Människor agerar utifrån vad saker och ting betyder för dem (Blumer, 1969). Det innebär att handlingar och beteenden är symboliska, det kan exempelvis vara ord, gester eller klädval. Symbolisk interaktion är enligt Blumer en unik mänsklig process eftersom det krävs en tolkning och definiering av gester och språk för att kunna avgöra betydelsen av olika handlingar. Beroende på vem människan agerar med, har denne en tendens att anpassa sitt beteende och sina handlingar efter detta (ibid.).

Med hjälp av symbolisk interaktionism kan internetforumet analyseras utifrån den interaktion som sker via text och symbolutbyte. Symboler i form av olika "emoticons" (☺) är känslouttryck som används på internet för att visa vad man känner, betoningen bakom det man skriver och vilket humör man är på. Dessa kan ge samma textmening helt olika betydelser, somliga meningar som uttrycks utan emoticons kan därför vara svårtolkade i vissa sammanhang. Symboliken och språket är kärnan i kommunikationen och interaktionen på internet.

Enskilda händelser och betydelser uppstår i samverkan med andra människor. Medlemmarna agerar utifrån vilken betydelse ämnet och sammanhanget har, vilket i sin tur visar hur de bemöter och uttrycker sig i interaktionen på forumet.

Själv mordshandlingar

Själv mordshandlingar kan förstås som en interaktion och kommunikation med omgivningen. Taylor (1982) har delat in själv mordshandlingar som inåtriktade och utåtriktade själv mordshandlingar. De inåtriktade kännetecknas av isolering från andra eller att individen inte längre ser några val eller möjligheter i livet. De utåtriktade själv mordshandlingarna kännetecknas av att individen aktivt kommunicerat sin situation till andra, och handlar om osäkerheten om sin egen betydelse för andra. De utåtriktade själv mordshandlingarna kan också handla om situationer där individen uppfattat sig som orättvist behandlad (Taylor, 1982). Kommunikationen om själv mordstankar och handlingar på internet kan ses som en utåtriktad själv mordshandling.

Det dramaturgiska perspektivet

Erving Goffman (1995) beskriver genom det dramaturgiska perspektivet sin samhällssyn där han metaforiskt liknar livet vid ett skådespel, där vi alla har olika roller och fasader som vi använder oss av. I detta fall är ”scenen” internet och medlemmarna skådespelarna som interagerar med varandra. För att tolka och förstå varandra använder vi oss av intryck från omgivningen. Det sker hela tiden en interaktion mellan individen och omgivningen, där individen presenterar den själv presentation som de vill att omgivningen skall se. Inom denna interaktion finns det regler som måste följas, det vill säga bestämda roller som upprättats av samhälle som individen måste välja mellan. Enligt Goffman strävar människan efter att skapa en social identitet, som av andra uppfattas som uppriktig. Interaktionen utspelar sig som ett drama där individen använder sig av olika roller och sin status för att uppfattas på ett specifikt sätt. Rollen som intas manipuleras och varieras medvetet. Det sätt som vi väljer att framstå på är inte alltid samma i alla situationer. Respondenterna på Flashback spekulerar kring de intryck som förmedlas och försöker avgöra om den suicidala är trovärdig och uppriktig. Om respondenterna betvivlar detta, ifrågasätter de den suicidalas identitet och menar att rollen inte är trovärdig.

Privat och offentlig position

Goffman menar att det finns en främre och en bakre region. Jag har valt att kalla den främre regionen för den offentliga positionen och den bakre regionen för den

privata positionen. Goffmans begrepp om den bakre regionen är inte lätt att överföra på interaktion på nätet eftersom texten som publiceras är i högsta grad publik och tillhör därmed en främre region. En annan aspekt som gör begreppet svårt att överföra är anonymiteten hos de som publicerar. Möjligtvis kan vissa nyanseringar och känslomässiga symboliska uttryck som emoticons ge en uppfattning om en privat position hos dem som publicerar. På forumet talas det om trovärdighet hos dem som publicerar, vilket skulle kunna indikera en mer privat position. Det är ur dessa aspekter som jag använder begreppet privat position. På internet kan individen undgå sociala risker, eftersom de som interagerar på forum oftast inte känner varandra eller har någon koppling till vardagslivet. Det spelar då ingen roll vad medlemmarna berättar eller hur de uttrycker sig, eftersom de troligtvis inte möts i ett ”riktigt” socialt sammanhang. Om responsen på forumet blir hård kritik eller känns olustig, kan medlemmen lämna nätgruppen utan särskilda konsekvenser, vilket är svårare om problemet skulle delas med familj eller närstående.

Människor använder sig ofta av en fasad för att förstärka sitt framträdande (Goffman, 1995). På forumet skulle detta kunna vara en del av ett identitetsskapande och kunna innefatta språk och symboluttrycket som används på forumet av medlemmarna. Det vill säga hur de väljer att presentera sig själva och hur de väljer att framstå. Dock menar Goffman att fasaden inte skapas, utan väljs av individen själv när denne påtar sig en social roll. Detta eftersom det redan finns bestämda uppsättningar att välja mellan som är upprättade av samhället (Goffman, 1995).

5. Metod

I detta avsnitt förs resonemang angående metodval samt hur insamling av empiri gått till och hur materialet har bearbetats.

Kvalitativ Innehållsanalys

Jag har valt att använda mig av kvalitativ innehållsanalys. Den kvalitativa innehållsanalysen lägger stor vikt vid tolkning av texterna. Det finns tre olika former av kvalitativ innehållsanalys, vilken forskaren väljer beror på vad som studeras och vad syftet är (Hsiu-Fang & Shannon, 2005). Dessa tre är

konventionell innehållsanalys, riktad innehållsanalys och summerande innehållsanalys. Jag har använt mig av summerande innehållsanalys där jag har fokuserat på underliggande meningar av textens innehåll och ord. Mitt insamlade material har jag läst igenom upprepade gånger för att få en helhetskänsla (Graneheim & Lundman, 2004). Redan efter första genomläsningen rekommenderar Downe-Wamboldt (1992) att forskaren eventuellt formulerar användbara kategorier, vilket jag även gjorde. De kategorier som jag kunde urskilja då var ”de suicidala” och ”respondenterna”. När en innehållsanalys genomförs går man ofta fram och tillbaka mellan de olika stegen, vilket gör att de teman som skapats under kategorierna kan förändras under bearbetningen av empirin (Graneheim & Lundman, 2004).

Med hjälp av min metod analyserade jag medlemmarnas publicerade texter samt bruk av olika symboler. Det jag studerat är diskussionstrådar under temat ”Psykosiska problem”, med ämnet självmord som röd tråd. Anledningen till att jag valde att granska ett internetforum var bland annat på grund av den media-uppmärksammade händelse där en 21-årig man begick självmord på ett internetforum. Mitt empiriska material omfattade 102 sidor text som jag kodade och analyserade. Utifrån kategoriseringen kunde jag urskilja olika teman och mönster (Patton, 1990). Dessa teman resulterade i; hur de suicidala presenterar sig, de suicidala och respondenternas olika typer samt interaktion. Det svåraste momentet i analysprocessen anses vara kategoriindelningen då dessa ska utsluta varandra samt vara fullständiga. Kategorierna kunde vara olika men samtidigt likna varandra, därför bearbetades dessa ett par gånger (ibid.).

Genomförande

För att hitta information till min forskning använde jag mig av sökmotorn Google. Där sökte jag på ”självmord, självmordstankar”, de sidor som visade sig var bland annat vårdguiden, självmordsguide.se, socialstyrelsen och olika artiklar om forskning samt dödsfall med orsak självmord. Sidan självmordsguide.com visades också, detta är en sida med olika råd och tips för dem som inte längre vill leva. Sidan har dock stängts ner under 2011 av administratören, men visas fortfarande i sökningarna. För att hitta forum där den suicidala målgruppen diskuterade sina tankar och eventuella planer använde jag mig bland annat av sökfraser som ”jag

vill dö, jag vill inte leva mer, bästa sätten att begå självmord, självmordsmetoder”. Då började olika forum och diskussioner att dyka upp, väl inne på ett forum fanns det mycket information att ta del av. I min informationssökning har jag använt mig av litterär sökning på bibliotek, LOVISA samt på internet.

Metoddiskussion

Då jag ville studera mitt forskningsfält med hjälp av andra människors berättelser och erfarenheter samt göra tolkningar utifrån dessa, har jag använt mig av ett hermeneutiskt perspektiv (May, 2001). Mitt intresse av självmord och självmordstankar väckte ytterligare nyfikenhet på hur detta problem tog form på internet. Utifrån mina frågeställningar om medlemmarnas agerande och bemötande på internet utgick jag från en dold observation. Detta innebär att jag inte deltog i diskussionerna, istället valde jag att följa interaktionen som hade pågått under det valda tidsspektrumet.

Innan insamlingen av empiri påbörjades hade jag reflekterat över hur tillvägagångssättet skulle se ut och vad som skulle behöva göras för att nå ett slutresultat (Robson, 2002). Som forskare skall man skeptiskt granska sina egna men även andras observationer samt slutsatser. Anledningen till mitt metodval var att jag ville observera och inte styra eller påverka diskussionerna i någon riktning, på så sätt kunde jag även ta del av samspelet mellan medlemmarna.

Reliabilitet och validitet

Reliabilitet kan till viss del appliceras på kvalitativ forskning, även om denna är mer användbar vid kvantitativa metoder (Bryman, 2001). Reliabiliteten påverkas av hur data förändras över tid. Överförbarhet visar hur resultatet kan överföras på liknande grupper eller sammanhang (ibid.). Interaktionen på mina valda trådar förändras inte då det är publicerat och har ägt rum, men personerna som deltar i diskussionerna kan ändra åsikter och uppfattning över tid.

Inom den kvalitativa forskningen handlar validitet om forskarens noggrannhet och integritet, att undersöka det som hon avsåg sig undersöka. Det innebär även att tolka materialet på ett sådant sätt att det inte är taget ur sitt sammanhang, samt att se till materialets riktighet och giltighet (ibid.). Det är viktigt att forskaren noga

redovisar hur kategoriseringen skett och visar med exempel (Granheim & Lundman, 2004). I min studie framgår kategorierna tydligt och det går även att följa utvecklingen i interaktionen. I interaktionsprocessen är citaten direkt citerade, vilket styrker mitt val av kategorier.

Nils Gilje och Harald Grimen (2007) menar att världen aldrig möts förutsättningslöst, då det fenomen forskaren vill förstå redan har en bakgrund av vissa förutsättningar. ”Förförståelse är ett nödvändigt villkor för att förståelse överhuvudtaget skall vara möjlig” (Gilje & Grimen, 2007:183). Anledningen till detta är att vi använder oss av vissa idéer om vad vi skall fokusera på när exempelvis en text skall tolkas, detta kan ske omedvetet såväl som medvetet.

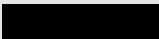
Förförståelsen som jag hade var att det skulle finnas en hel del information kring självmord och självmordstankar på internet, om man bara letade på rätt ställe. Jag hade även en uppfattning om att professionella skulle kunna ha en tendens att missa problematiken på internet, då det inte är ett fält som vi ständigt granskar efter sådan information. Min tanke vara att det kunde finnas en fara i att suicidala individer söker sig till olika destruktiva sidor där den professionella hjälpen inte finns tillgänglig.

Internet som forskningsfält

Våra sociala världar blir alltmer digitala och för att förstå denna utveckling måste människornas sociala aktiviteter och möten på internet granskas (Kozinets, 2011). Den största skillnaden mellan forskning på internet och utanför är att inom internetforskningen omvärderas väsentligheten av demografisk information. Ålder, kön och etnicitet blir virtuell och insamling av korrekt demografisk information blir mindre väsentligt (Subrahamanyam et al, 2001). I denna studie har de suicidalas könstillhörighet avslöjats, vilket jag har valt att redogöra för i uppsatsen. Bland de medlemmar som besvarar inlägget går det oftast inte att avläsa könstillhörighet. Tillgången av ”naturligt förekommande material” är en av fördelarna med internetforskning (Silverman, 2001). Då medlemmarna inte är medvetna om att de är observerade uttrycker de eventuellt fler tankar och känslor.

En tråd skapas

En tråd skapas genom att en medlem på forumet postar ett inlägg, när andra medlemmar svarar och kommenterar detta inlägg har en tråd påbörjats. Jag upptäckte att det var många medlemmar som berättade om sina självmordstankar och sökte råd via forumet. Följande inlägg är taget från det utvalda forumet² Flashback och är ett exempel på hur ett *första inlägg* kan se ut. Efter inlägget startades en diskussion med totalt 31 inlägg.

2011-04-13, 22:20	# <u>1</u>
	planerar att ta självmord på fredag. då jag är själv hemma. har tänkt att hänga mig själv med något jag har hemma. som en dator sladd eller något. om ni har annat tips så är det bara att skriva =>
Medlem	
m	har också införskaffat en flaska minttu 40% som jag typ ska svepa innan.
Reg: Apr 2011	
Inlägg: 41	men jag vet inte vad jag ska skriva till mina näranstående. ge mig tips om det

Det förefaller vara en bredd av olika individer som besvarar inläggen. Många som har egna problem söker sig till trådarna och kommenterar, men även andra medlemmar som verkar finna ämnet intressant.

Urval

Jag fann sju olika svenska forum som diskuterade problematiken och valde ut Flashback eftersom det hade flest diskussionstrådar om självmord och självmordstankar. Flashback är ett öppet forum där det inte krävs medlemskap för att följa trådarna, utan enbart om man vill kommentera eller posta inlägg. Alla har tillgång till det som delas och skrivs, detta är medlemmarna medvetna om när de postar inlägg och kommentarer. Det finns även information, regler och hänvisningar som medlemmen måste ta del av och godkänna vid registrering på sidan³. Flashback är ett forum som är frispråkigt och kan uppfattas som ganska extremt, där forumets regler ofta bryts.

Trådarna valdes ut under forumets tema ”Psyksiska problem” och var aktiva under 2009-2012. Anledningen till att denna period valdes var att flest diskussioner förts då samt att någon form av begränsning i insamlingen av empiri behövdes. Under

² Se Urval, sid. 19.

³ Se forumets regelverk, sid. 22.

temat ”Psykliska problem” diskuteras inte enbart självmord, utan allt från psykliska sjukdomar, vänskap, fobier, ångest och sex. Det finns trådar under temat ”Psykliska problem” sedan 2003, och 14 548 ämnen (trådar), 119 527 publicerade inlägg (både första inlägg och svarscommentarer) (besökt: 121123). På grund av denna omfattning behövde jag sortera bland trådarna och valde då ut dessa utifrån rubrik, där det framgick om självmordstankar eller självmordsbeteende troligtvis skulle diskuteras samt utifrån hur många inlägg som postats under tråden (vilket framgår tydligt). Under 2009 fanns fem trådar om självmord, 2010 skedde en ökning upp till 43 stycken, och 2011 48 stycken. Totalt fanns 96 diskussionstrådar startade mellan 2009-2011 om självmordstankar och självmord. Trots att 2009 inte hade så många trådar valde jag att ha med detta år eftersom det fanns en intressant tråd med många inlägg under denna period. Mellan åren 2009-2011 valdes sju diskussionstrådar ut utifrån flest publicerade inlägg. Det fanns som tidigare nämnt en uppsjö av trådar under denna period, men en hel del resulterade inte i någon diskussion, utan enbart ett fåtal kommentarer från medlemmarna. Jag granskade forumet och trådarna under tre månader, mars-maj 2012. Under denna period var sex av trådarna inte aktiva, den sjunde var aktiv senast april 2012 (Karls tråd). Inom dessa sju trådar deltar både medlemmar som har erfarenhet av självmordstankar samt de som inte har det. Detta innebär att i en tråd kan det förekomma ett flertal suicidala som uttrycker sina problem, därför är det inte enbart sju personer som uttrycker självmordstankar trots att sju trådar valts. Dessa trådar har analyserats fram till trådstartarens sista inlägg. Om diskussionen sedan fortsatt har denna inte tagits med på grund av att omfattningen hade blivit för stor.

Forskningsetiska överväganden

Etik gällande internetforskning är fortfarande ett relativt nytt. Vetenskapsrådet hänvisar till en etisk guide för forskning på internet av Amy Bruckman (2002) som är professor på Georgia Institutet. Bruckman (2002) menar att forskaren kan studera internetsidan om detta är en allmän sida där det inte krävs lösenord för att få tillgång till informationen. Flashback är ett öppet forum som är välkänt bland de flesta internetanvändarna. På internetforum används ofta pseudonymitet, det vill säga ett påhittat namn som döljer den riktiga identiteten. Om medlemmarna på sidan har användarnamn, så skall forskaren ändå värna om detta och behandla detta som personens riktiga namn. Jag har därför valt att helt avidentifiera

användarnamn genom att utesluta dem helt. Eftersom medlemmar på Flashback kan känna igen sig eller varandra på användarnamnet, men även med tanken att medlemmarna kan använda sig av samma namn på olika webbsajter. Istället har fiktiva namn tilldelats de individer med självmordstankar som startat trådarna, det har framkommit könstillhörighet bland medlemmarna som startat trådarna och utifrån detta har namnen tilldelats. Könstillhörigheten har avslöjats av medlemmarna i deras inlägg, referering till sig själva eller presentation. Tjejerna kallas för Nathalie och Ronja, killarna för Kevin, Emil, Marcus, Karl och Johan. Jag har valt att inte namnge de övriga medlemmarna som besvarar den suicidalas inlägg, eftersom det hade gjort det rörigt och lätt att blanda ihop namnen då de som besvarar är många fler än de suicidala. Istället citeras deras inlägg med datum och tid när inlägget postats. Ett exempel på inlägg:

2010-04-23, 03:28#357
[Redacted]
Medlem
Reg: Oct 2009
Inlägg: 1 222

Fuck allt, nu vill jag också dö.
inspirationen.

 Och fuck att psykteamet stänger 22. Men tack för

I inlägget ovan är användarnamnet överstruket, det översta datumet visar när inlägget publicerats; datum samt tidpunkt. Datumet under är när användaren blev medlem på Flashback och *inlägg* är så många inlägg de postat under sin medlemstid. Symbolen som används i inlägget är en ledsen gubbe, som visar skribentens humör eller tillstånd. Dessa används för att signalera hur skribenten vill att läsaren skall uppfatta inlägget. En del användare har även ”profilbilder”, som visas under medlemsnamnet. Dessa är oftast fiktion, det vill säga en bild på någon seriefigur, kändis eller något helt annat symboliskt motiv. På Flashback är det 18-årsgräns, trots detta kan jag inte vara säker på att alla medlemmar är över 18 år, då de skulle kunna ange någon annans personnummer vid medlemsregistreringen. Det finns därför inga garantier att alla medlemmar är myndiga eller dem de utger sig för att vara. Trots att de delgivit viss information om sig själva, kan jag inte veta vilka medlemmarna egentligen är. Men mitt fokus har varit agerande och interaktion, och typerna har skapats utifrån detta och inte utifrån exempelvis vilket kön de har utgett sig för att vara. Som i alla intervjustudier kan man inte vara helt säker på om intervjustudien är

uppriktiga eller inte.

6. Resultat och analys

Kapitlet inleds med att beskriva Flashbacks regelverk och administratörens funktion. Därefter följer fyra avsnitt där det empiriska materialet från forumets sida presenteras och analyseras. I det första avsnittet görs en presentation av de sju suicidala när de med sina första inlägg startar en tråd. För att kunna följa interaktionsprocessen mellan den suicidalas inlägg och responsen på detta har jag i det andra avsnittet valt att fördjupa mig i två trådar; Kevins och Ronjas. Därefter återgår jag till materialet i sin helhet för att analysera de typer som de suicidala och respondenterna tar, avsnitt tre är en uppsummering och slutligen en avslutande diskussion. För att skilja medlemmarna åt, benämner jag dem som skriver om sina självmordstankar för ”de suicidala” och de medlemmar som besvarar de suicidalas inlägg som ”respondenter”. När jag använder begreppet ”medlemmar” inkluderar det bägge grupperna. De citat som används är exakt återgivna från ursprungstexten. Efter varje avsnitt görs en sammanfattning med koppling till de valda teorierna. Den symboliska interaktion genomsyrar hela analysen genom interaktionen och uttrycken som utforskas. Även om detta inte skrivs ut bokstavligen så sker det genomgående.

Flashback och dess regelverk

Envar har rätt till åsiktsfrihet och yttrande frihet. Denna rätt innefattar frihet för envar att utan ingripanden hysa åsikter och frihet att söka, mottaga och sprida upplysningar och tankar genom varje slags uttrycksmedel utan hänsyn till gränser. (19:e artikeln om de mänskliga rättigheterna)

Med ovanstående utdrag från mänskliga rättigheterna inleder Flashback sin regelsida. Flashback startades 1983 som tidning där artiklarna handlade om olika subkulturer, teknologi och andra ämnen. Det var först 1995 som forumet kom ut som webbsida, som värnar om yttrandefriheten där medlemmarna kan diskutera alla möjliga ämnen. Flashback har i nuläget (juni 2012) 658 934 medlemmar. Vid sökning på ”psykiska problem” på forumet, visas 5 863 trådar, där den senaste tråden på en dag fått 958 kommentarer, samt visats 75 487 gånger. Riktlinjerna

som visas inom ämnet ”psykiska problem”, är skrivna av forumets moderator:

Det är förbjudet med rena självmordstrådar, dvs trådar med syftet att meddela om att man ska begå självmord. Givetvis är det helt okej att starta en tråd i **Psykiska Problem** där man söker hjälp för sina suicidala tankar. Det är förbjudet med trådar, där syftet är att berätta om självmordstekniker. Inte för att ämnet är tabu, utan för att diskussionsunderlaget är närmast obefitnlig och tråden felplacerad.

/ Moderator i P & P

Det finns regler som måste följas på Flashback, om dessa bryts kan man bli avstängd både kortare eller längre tid, vid allvarliga regelbrott kan medlemmarna bli bannlysta från forumet. Hets mot folkgrupp, organiserad brottslig verksamhet, barnpornografi, avslöjande av användares identitet, starta alternativa konton om man är bannlyst från forumet är förbjudet. I reglerna är det förbjudet att utsätta andra för hot eller grova personangrepp, sprida datorvirus eller föra narkotikahandel. När det gäller hot eller grova personangrepp definieras detta vidare;

Denna regel är till för att undvika att användare skräms till tystnad av andra användare genom att utsättas för hot eller liknande. Det är dock en hög tolerans mot invektiv och personliga tillmälen på Flashback, vilket gör att tonen i vissa inlägg kan förefalla hård. De inlägg som anses vara allvarligast är kombinationer av regel 1.08 och 1.06, det vill säga att man i samband med hotet också uppger att ”jag vet vem du är” eller liknande. Regeln gäller bara för hot mot andra användare.

Flashbacks administratör valde att publicera en text på forumet tre dagar efter att en man hängt sig ”online”. I texten menar administratören att forumets syfte är att människor som mår dåligt skall kunna vända sig dit för att få hjälp samt att detta fungerat väl under åren. Vidare skriver administratören:

Vi var från början något tveksamma till ifall vi skulle starta detta forum, då vi var rädda för ifall det endast skulle resultera i att användare uppmanade medlemmar som mådde dåligt att just ta livet av sig. Istället så har forumet skapat en plats där människor dygnet runt, årets alla

dagar, kan få hjälp när de mår som sämst. (2010-10-14)

Administratören menar även att Flashback fyller en viktig funktion i samhället, då väntetiden för att komma till en psykolog kan vara ett flertal månader, medan Flashback alltid är öppet och kostnadsfritt för dem som vill få hjälp. Användare som uppmuntrar andra till att begå självmord får sina inlägg raderade då de bryter mot forumets regler. På grund av anonymiteten kan det vara svårt att avgöra vilka inlägg som är sanningsenliga och enligt administratören raderar de samtliga inlägg som de tror är påhittade, de hävdar även att medlemmar på Flashback troligtvis ansett att den 21-åriga mannen som hängde sig inte talade sanning. Administratören frågar sig;

Det visade sig att det inte var ett troll, och detta har med all säkerhet givit många en viktig tankeställare. Fanns det något man kunde ha gjort för att förhindra detta, och isf vad?

Att vara ett ”troll” är ett påhittat internetbegrepp av internetanvändarna och innebär att personen ifråga inte är trovärdig, utan överdriver sin historia för att få uppmärksamhet.

De suicidalas presentation

Jag kommer nu att presentera de första inläggen som startat trådarna. Det första inlägget presenteras så som det ser ut på Flashback. Varje inlägg representerar en person med självmordstankar. De har av mig tilldelats fiktiva namn.

Karl

Karl presenterar sig genom att berätta att han vill dö, samtidigt som han är rädd för det. Han undrar samtidigt om vad hans rädsla kan bero på. I detta kortfattade första inlägg ges ingen personlig information och han hälsar inte, man kan säga att han undviker social interaktion samtidigt som han ber om den genom att lägga ut tråden. Tråden påbörjades 2009-04-14 och sista inlägget skrevs 2012-04-04.

2009-04-14,
21:37 # [1](#)

Avstängd

Jag skulle gärna vilja dö. Men jag vågar/kan tyvärr inte ta livet av mig själv...

Vad beror detta på? Borde jag hitta någon torped

Reg: Mar 2009
Inlägg: 346

Han är avstängd i efterhand, men interaktionen med de andra medlemmarna hann slutföras innan. Då konversationen pågick från och till under två år går det inte att säkert veta om självmordstråden var orsaken till avstängningen.

Emil

Emils inlägg publicerades 2011-07-09 och diskussionen höll på fram till 2011-07-21. Emil börjar sin presentation med en hälsning som är riktad till "alla kära psykos". I presentationen har han räknat upp en rad förberedelser inför sitt tänkta självmord. Listan avslöjar en hel del av hans sociala förhållanden. Han har arbete, bostad, pengar och familj. Det framkommer också att han tycker sig ha vetat att han skall dö vid en viss ålder, som han börjar närma sig. Emil har tänkt igenom flera olika steg i vad som skall göras innan självmordet utförs, men självmordet verkar vara planerat på obestämd tid. I presentationen skymtar det att han eventuellt har hemligheter, alla spår ska försvinna så att hans anhöriga inte skall få veta dessa.

2011-07-09, 22:15 # [1](#)

Medlem

Hallå alla kära psykos!

Det finns säkert fler än mig här inne som tänker i dessa banor. Tankar om självmord har jag haft så länge jag kan minnas. Åtminstone sedan tidiga tonåren.

Jag börjar nu närma mig åldern som jag alltid "har vetat" att jag ska dö vid så det känns som att det är dags att planera det lite mer i detalj nu.

Dessa saker hade jag tänkt fixa/göra innan:

1. Sätta över alla mina besparingar på min syrras konto.
2. Säga upp mig från jobbet, av 2 anledningar: jag vill inte att alla ska få reda på vad som hänt och allt snack. Den andra anledningen är att jag inte vill ha speciellt många av dom på min begravning.
3. Göra mig av med mina datorer, mobiltelefon osv som kanske polis, familj letar ledtrådar/anledningar i osv
4. Städa lägenheten och kasta saker som kan uppfattas genanta.

Allt detta (förutom pengarna och städningen) ska göras 3 månader innan jag utför dådet helt enkelt för att man inte ska t.ex hitta dator etc i soprummet dagen efter. Alla spår ska vara uttraderade och arbetskompisarna "glömt bort mig"

Har ni några fler tips om saker jag glömt som kan vara bra att ha förberett?

Då jag inte vill visa mig svag funderar jag även på att resa bort och "försvinna" för evigt utan

Reg: Feb 2011
Inlägg: 305

att nån vet vad som har hänt med mig, på detta sätt skulle jag även bli ihågkommen för alltid och folk skulle snacka om mig, vart jag tog vägen etc. Mina föräldrar skulle ju även kunna leva på hoppet också.

Då har jag 2 alternativ, åka till t.ex thailand, supa som fan, dra i sig rikligt med knark och drunkna självklart utan id-handlingar mm mm för att inte kunna bli identifierad.

Det andra alternativet är att åka till ryssland eller nåt annat öststats land och betala någon för att skjuta mig i huvudet ute i skogen.

Några tankar eller kommentarer på det här?
[REDACTED]

Trots att han skriver att han vill försvinna spårlöst, finns det tankar och fantasier om hur han vill bli ihågkommen. Han beskriver sina självmordsplaner på ett distanserat sätt, trots att han haft dessa sedan tonåren.

Ronja

Ronja publicerade sitt inlägg 2010-12-20 och diskussionen avslutades 2011-11-08. Ronja presenterar sig via sitt problem och efterfrågar hjälp och tips på hur man kan gå tillväga vid ett självmord.

2010-12-20, 17:45 #1

[REDACTED]

Medlem

Har skrivit en tråd där jag frågar om gifter, droger osv...
Men jag skulle gärna ha bra tips på hur man annars kan gå tillväga..
Jag vet redan hängning, skära handleder, hoppa och sänt typiskt som man ser i filmer...
Men gärna några bättre tips än det tack..

Reg: Dec 2010
Inlägg: 25

Uppskattar hjälp...

Nathalie

Nathalie presenterar sig genom att berätta om sitt problem och sina tankar, men utelämnar information om sin identitet. Diskussion pågick mellan 2010-02-01 - 2011-05-26. Hon vill ha hjälp med att skriva ett avskedsbrev och upplever att hon behöver förklara för sina anhöriga om varför hon inte vill leva. Anledningen till att hon vill att de anhöriga skall förstå, kan vara för att de efter hennes död inte skall känna skuld. Självmordet verkar vara i planeringsfas på obestämd tid, eftersom hon inte ger uttryck på att det är akut/ just nu som det skall ske.

2010-02-01, 15:47 #1

Medlem

Reg: Aug 2008
Inlägg: 617

Har haft planer på att ta livet av mig i flera år nu, och jag tänkte verkställa det inom snar framtid. Dock har jag lite problem med ett brev. Jag vill inte dö utan att ge en förklaring till mina närstående och jag vill absolut inte att dom ska känna någon skuld. Vill också poängtera i brevet att detta var verkligen vad jag ville.. har försökt börja skriva , men kommer liksom inte igång. Så behöver lite hjälp 🤔

Kevin

Följande inlägg är postat av Kevin, han berättar att han skall sända sitt självmord live via sin webbkamera. Det är även den unga man som nämns i problemformuleringen, som begick självmord online. Hans första inlägg postades 2010-10-11 och den sista kommentaren skrevs 2011-04-22. Totalt har tråden 3402 inlägg och är den självmordstråd med flest inlägg på Flashback.

2010-10-11, 11:51 #1

Medlem

Reg: Oct 2010
Inlägg: 9

Har bestämt mig nu för att ta livet av mig genom att hänga mig.
Har testat lite att strypa mig själv och hur det känns.
Tog lite smärtstillande för några minuter sedan (100mg dexofen och 1500mg paracetamol), väntar just nu på att det ska börja verka.

Har satt på min webcam med ett program som gör en dump varannan sekund och slängt upp en ftp där bilderna hamnar, kommer posta IP:Port och inloggningsuppgifter innan jag genomför det.

Han vill ha respons från andra medlemmar innan han slutför självmordet, vilket ger uttryck för en viss ambivalens. Han vill ta livet av sig under öppen ridå, och den det kan då uppfattas som att han visar sin privata position på den offentliga arenan. Kevin varken presenterar sig eller hälsar på de andra medlemmarna, utan är mer rak på sak. Han vill att andra skall ”se honom”, kanske både bokstavligen och metaforiskt.

Marcus

Marcus berättar i sitt inlägg att han värderar möjligheten att vara anonym och det är en anledning till att han valt detta forum. Han presenterar sig som en erfaren självmordsförsökare. Hans inlägg är långt, välformulerat och verkar genomtänkt. Diskussionen pågår mellan 2010-04-16 – 2010-04-23. Eftersom inlägget är långt har jag valt att klippa det i tre delar. I den första delen presenterar han sig själv, i andra delen framgår hans frågeställning till medlemmarna på Flashback och i

tredje delen diskuterar han olika metoder han har funderat kring och vädjar om hjälp. Samtidigt gör han klart för medlemmarna att han inte vill ha några förslag på hur han kan må bättre.

2010-04-16, 22:03 # 1

Medlem
Reg: Feb 2010
Inlägg: 4

Hej alla FB:are! Jag är en sedan 2007 erfaren "Flashbackare" som nu har skapat ett andra konto (då jag har röjt min identitet på mitt första konto och inte vill riskeras att detta ska stoppas).

Jag har genom åren gått igenom en mängd psykologiska kriser. Jag har gått på en mängd psykofarmaka, snackat med ett dussintal psykologer men känner nu att det är tid att ta slut på eländet.

Jag ber er alla vänligt att:

- 1) Ta detta seriöst
- 2) Inte inblanda polis, m.m.
- 3) Inte göra narr av mig, utan att hjälpa mig med min uppgift (se nedan)
- 4) Inte röja min identitet! Jag kommer att skriva mitt "självmondsbrev," eller som jag själv vill kalla det; "avskedsbrev" här på Flashback

Anledningen till att jag har valt det här forumet är p.g.a. det är ett öppet forum där folks inlägg inte blir raderade p.g.a. deras natur. Jag är även mån om min anonymitet t.o.m. att jag har lyckats ta mitt liv (jag vill ju inte att ett gäng vita rockar ska komma och ta mig till psyk!).

Han verkar bestämd över sitt beslut och presenterar sig även som en som blivit sviken på ett sätt som han inte kan komma över.

Medlem
Reg: Feb 2010
Inlägg: 4

Nu till min fråga:
Jag vill begå självmord. Frågan om "varför" kommer jag inte att svara på. Jag litar på att Flashbacks operatörer kommer respektera detta. Låt mig säga detta: vid en punkt så möter en man någonting han (eller hon) inte kan komma över. Detta har hänt i mitt fall. Naturen av detta problem förblir privat, men jag delger gärna om att det handlar om familjeförhållanden, m.m.

Jag vill **inte** ha några goda samariter messa mig eller posta förslag till "rehabilitering" -- mitt val är gjort, och jag har tänkt över det sedan december (för er som inte räknar månader så är det fyra månader och några dagar).

Min fråga är nu:
Hur begår jag självmord enklast i göteborgstrakten?
Med enklast menar jag:
1) Icke psykologiskt skada en annan människa (t.ex. lokförare), m.m.
2) Inte göra någonting omöjligt (t.ex. åka upp till rymden och hoppa ut i vakum)

Jag vill ha en lätt död (ja, kalla mig gärna för "fegis").

Marcus vill begå självmord utan att blanda in någon annan som exempelvis en lokförare. Det framgår att han inte vill skada någon annan i sitt självmord, varken psykiskt eller fysiskt. Han vill ha en "lätt död", vilket tyder på en viss rädsla inför självmordet. Marcus är dubbel i en del av sina budskap, han uppger att han inte kommer svara på varför han vill begå självmord, men att han gärna kan berätta om sin familj som svikit honom. Detta kan ju även vara en anledning till varför – frågan.

Medlem	Jag tänkte mig först falldöd (d.v.s. hoppa från Angeredsbron), men jag vill inte landa på någon bil och orsaka dem skada. Risken är för stor.
Reg: Feb 2010 Inlägg: 4	Att hoppa framför ett tåg kommer bli alltför traumatiskt för folk ombord tåget, inklusive lokföraren. Om någon har några bättre idéer än angeredsbron så föreslå gärna.
	Själv mord via förblödning är uteslutet då jag inte har flera timmars enskildhet med de jag bor med nu. Vapen har jag heller inte åtkomst till.
	Jag har dock tillgång till: 100x10mg Stilnoct (Zolpidem) 90x5mg Stesolid (Diazepam)
	Alla råd är värdefulla och jag kommer att följa denna tråd varje timme. När min tid är kommen så kommer jag posta ett avskedsbrev till min familj. Min familj, förresten, har svikit mig mer än någon kan tänka sig. Jag har ingen, och jag är "cool" med det.
	Jag vill bara att allt ska ta slut. När jag har tagit mitt beslut så kommer jag att tillkännage min identitet och lägga in ett "själv mordsbrev" (som jag hoppas ej blir borttaget av Flashbacks operatörer).
	Allt häckel och förlöjligande kan riktas mot min inbox. Då detta är min högsta prioritet så kommer jag att svara på allt.
	Och OBS: min uppsikt är inte att skada en oskyldig lokförare, utan att ta mitt liv. <u>Snälla hjälp mig.</u>

Samtidigt som han i den första delen värnar om sin anonymitet, berättar han i den sista delen att han kommer att avslöja sin identitet och publicera sitt självmordsbrev på Flashback. Han har liksom Kevin ett behov av att de andra tar del av hans självmord, att andra vet att han försvinner. Självmordet sker inte obemärkt. Marcus menar att han är alldeles ensam och att hans familj har svikit honom, trots detta vill han skriva ett avskedsbrev till dem.

Johan

Den sjunde och sista tråden har jag tidigare redogjort för som ett exempel under rubriken "En tråd skapas"⁴. Medlemmen som skrivit inlägget kallas för Johan. Tråden skapades 2011-04-13 och sista inlägget publicerades 2011-04-16. Johan hälsar inte på de andra medlemmarna, utan går direkt till sitt problem; hjälp med avskedsbrev till sin familj. Han presenterar även en tidpunkt för självmordet.

2011-04-13, 22:20	# 1
Medlem	planerar att ta självmord på fredag. då jag är själv hemma. har tänkt att hänga mig själv med något jag har hemma. som en dator sladd eller något. om ni har annat tips så är det bara att skriva =>
Reg: Apr 2011 Inlägg: 41	har också införskaffat en flaska minttu 40% som jag typ ska svepa innan. men jag vet inte vad jag ska skriva till mina näranstående. ge mig tips om det

⁴ Återfinns även på sid. 19.

Johan använder sig av en emoticon i slutet i form av en glad gubbe. Detta kan uppfattas som lite märkligt i sammanhanget då han just berättat att han skall hänga sig på fredag. Han frågar inte medlemmarna om råd, utan snarare begär det.

Sammanfattning

Individerna med självmordstankar som presenterats ovan har en del likheter som binder dem samman i hur de berättar om sig själva. Många av dem presenterar sig genom sitt problem. De agerar utifrån en självbild som verkar symbolisera ett starkt lidande, hopplöshet och ensamhet. Reflektioner över de anhörigas uppfattning visar på en ansvarskänsla gentemot dem. Fasaden som används på Flashback skulle kunna innefatta den suicidalas språk, sätt att uttrycka sig och hur denne väljer att framställa sin roll.

Överlag berättar de suicidala inte om anledningen till att de vill begå självmord, men de ber ofta om olika sorters hjälp. Marcus berättar dock att han genomlidit psykologiska kriser och att det finns problem inom familjen. En viss rädsla och ambivalens inför självmordet går att urskilja. Skillnaderna mellan de suicidala är deras sätt att uttrycka sig och agera på, vilket blir tydligare i interaktionen med publiken. Men desto mer de själva tror på sina roller desto mer trovärdiga blir deras framträdande (Goffman, 1995). Individerna blir det som de agerar utifrån och genom att spela utifrån den valda karaktären hålls de vid liv. De intryck som rollen sänder ut blir personens ”jag”, desto trovärdigare denne spelar, desto starkare blir anknytningen till den åtgärda rollen.

Två interaktionsprocesser

I detta avsnitt har jag valt att visa de interaktionsprocesser som utspelat sig mellan två av de personer som startat trådar om sina självmordstankar. Jag har valt att följa Kevin och Ronjas interaktion med respondenterna. Dessa två interaktionsprocesser kan ses som förtydligande exempel på det som utspelas på forumet. Anledningen till att jag valt att fokusera på två suicidala är för att kunna redogöra mer ingående för interaktionen. Ronja och Kevin har valts ut då deras diskussionstrådar var längst. Efter att Ronja och Kevin publicerat sina inlägg om självmordstankar, aktiveras respondenterna. Respondenternas svar görs kursiva och anges med datum och tidpunkt, jag har valt att inte namnge dem då de är

ganska många, vilket hade gjort det rörigt att följa. Från och med detta avsnitt visas citat utan forumets layout eftersom det blev tydligare och enklare att följa.

Ronjas interaktion

Ronja: Har skrivit en tråd där jag frågar om gifter, droger osv...
Men jag skulle gärna ha bra tips på hur man annars kan gå tillväga..
Jag vet redan hängning, skära handleder, hoppa och sånt typiskt som man ser i filmer..
Men gärna några bättre tips än det tack..
Uppskattar hjälp...

2010-12-20, 17:48: ta en hit med heroin och sen lägger du dig i en snödriva.

2010-12-20, 17:48: Bättre att du söker den hjälp du behöver och kan leva ett jäkligt gott liv sen 😊

2010-12-20, 17:48: Bilen in i ett berg eller annat liknande som inte flyttar på sig. Men gör det inte, det finns hjälp att få. Våga söka.

2010-12-20, 17:51: vad har lett dig till dessa dystra tankebanor?

Ronja får snabb respons från respondenterna i form av konkreta råd och tips. Genom emoticons förmedlas en välvilligt inställd respondent.

Ronja: Heh... tro mig det har jag hört många ggr... Men det hjälper tyvärr inte... Om man har fått hjälp flera ggr då?
Men det bara blivit värre....

2010-12-20, 17:55: vad har hänt?

Ronja: Kort o gott....Mycket genom åren..
Ja du... har haft självmords tankar sedan jag varit runt 10-11 så jag tror tyvärr inte att jag kommer må bättre om ett halvår

2010-12-20, 18:00: *Lyssna nu! Du kan inte vara säker på livet efter döden. Alla människor har svåra perioder i sitt liv. Många har det säkert sämre än du. Men ge inte upp. Hur gammal är du? Detta året kanske du kommer lida, men tänk framåt. Edit: Tänk inte på dig själv utan på folk runt omkring hur de kommer påverkas. Stå ut med det som du tycker är lidande.*

Responserna som Ronja får är oftast hjälpsam och stöttande. Många av respondenterna menar att Ronja inte fått rätt hjälp och att hon kan må bättre om hon får detta. Det går även att uppfatta en viss ”ton” i inläggen, genom språket och symbolerna går det att avgöra om ett svar verkar orimligt och i sådana fall skildras av ironi.

Ronja: Jodå.. jag lever inte mer sen så slipper folk runtomkring mig att jag drar ner dom i mitt skit bara för att jag mår skit o allt skit jag gör...

2010-12-20, 18:00: *Släng en tvättmaskin över dig typ*

Ronja: Heh, tror inte jag har styrkan till det...

2010-12-20, 18:04:

- *Du måste hjärntvätta dig själv med att panikångest inte är någonting annat än oro för framtiden.*
- *Oavsett vad som har hänt så finns det en lösning, även fast man bara vill sätta kniven i alla kompisar säger "det blir bra". Det blir inte alltid bra, men tiden dödar smärtorna.*
- *Även fast de fysiska smärtorna av att skära sig på diverse ställen hämmar de psykiska smärtorna (som bara tänker på självmord) så är det ingenting jag rekommenderar. Inte alls faktiskt, man ångrar det bara.*
- *Jag pratar gärna över PM, jag vet hur jävla jobbigt det är och har fått mycket hjälp från andra Flashback-medlemmar.*
- *Om du vill vara anonym så kan du ringa de "jourhavande medmänskorna". De har öppet varje natt alla dagar om året. Säg att du har panikångest, är självmordsbenägen eller vad som nu stämmer överens med dina känslor - så vet de precis hur de ska hjälpa dig.*
Journummer:08-702 16 80 (kl. 21.00 - 06.00)

Snälla, ta mig på allvar. Självmord är aldrig, aldrig, aldrig en lösning, det är snarare en permanent lösning på ett tillfälligt problem. Och komihåg, livet har både alldeles för mycket att ge och är för kort för att ta sitt liv.

Interaktionen är mestadels stöttande och man kan se att Ronja och respondenterna börjar komma närmare varandra. En respondent erbjuder ”privat” stöd utanför det öppna forumet och hänvisar även till en jour. Genom att erbjuda personligt stöd öppnar respondenten upp för den suicidala att visa mer av sin privata position. Nedan sker en brytning och interaktionen tar en annan vändning. Genom dessa inlägg från respondenter som berättar om sina egna erfarenheter ändrar interaktionen riktning. Ronja förlorar huvudrollen och fler aktörer intar scenen.

2010-12-20, 18:21: *Har alltid föreställt mig att om jag skulle begå självmord skulle det vara genom att hoppa framför ett tåg, men slog mig nyligen att jag kan kaka 100mg Zopliklon/Zolpidem och gå ut och lägga mig i en snödriva i skogen, eller på en äng. Kan tänka mig att det hade varit oändligt mysigt. Heroinöverdoser verkar inte vara särskilt behagliga.*

2010-12-20, 18:17: *Jag har säkert sämre liv än du, min bror dog för 5 år sedan. och förlorade en vän i en bilkrasch för bara 2 år sedan, men deras motto var typ att göra det man vill och att aldrig ge upp... så varför ska jag göra det? och varför i helvete ska du det?*

Från att ha varit en stöttande diskussion blir det mer aggressivt och irriterat. Ronja svarar inte respondenten som denne eventuellt hade tänkt sig.

Ronja: Det här är ingen tävling och jag tänker inte ta upp alla mina anledningar vrf jag vill göra det.. Jag e ledsen för vad som har hänt dig men du känner inte mig så jämför inte våra liv...
Exakt jag vill dö, så då ger jag inte upp

2010-12-10, 18:18: flytta istället. Visa att du är stark. Det är bara fega människor som tar sitt liv

Ronja: Jag har varit stark i många år....antar att jag blivit feg nu då..
2010-12-20, 18:37: fan vad bra sagt, du visar din vilja! spräng dig själv i rinkeby eller rosengård så vi har någon nytta av dig då.

Ronja: Känner inte riktigt för att spränga mig i bitar..
2010-12-20, 21:15: Alla vet hur man tar livet av sig, om man tänker till. Du behöver i princip bara en sax så är saken klar. Har du bestämt dig så kommer inte några sekunder av fysisk smärta spela någon roll.

Dessa kommentarer visar att vissa respondenter inte tar Ronja på allvar. Det går att ana en irritation hos respondenterna, vilket tyda på att de inte tycker att hon är trovärdig. Konversationen fortsätter med ett tiotal inlägg i samma riktning som visats ovan, både med ironiska kommentarer och stöttande råd. I slutet sker en plötslig brytning då det framkommer att Ronja använt sig av sin pojkväns användarkonto på Flashback. Pojkvännen visar en privat position genom att presentera sig och agera känslomässigt på ett trovärdigt sätt. Detta visar även att det är svårt att veta vem det är som skriver inläggen. Ronja har antagligen loggat in på sin pojkväns konto, vilket man kan om man vet lösenordet. Han upptäcker konversationen och blir upprörd;

Vad fan är detta för jävla sida?! Min tjej är deprimerad och idioter som ni ger henne självmordstips?! Jävligt snabba är ni med att svara också...
Om någon kommer upp till er på gatan och frågar er hur man dör på bästa sätt, hjälper ni då till?? Så jävla kul det hade varit att få drämma era jävla ansikten rakt in i en vägg just nu eller kanske slå in ett basebollträ rakt in i käften på er... eller bättre, prova era tips på er själva.

Det lilla glädje hon har kvar i livet ska för fan inte någon förstöra...
Hon vill ha barn, hon vill gifta sig, och om någon av er förstör det, så är det bäst för er att ni inte bor i Sverige.

Och vilka idioter är det som har hand om denna sida egentligen? Man måste betala 30 kr från sin mobil för att snabbt kunna få hjälp om hur man dör på bästa sätt, sen kan man inte ta bort sina inlägg eller sitt konto

ens... Yttrandefrihet visst, varsågod, men för fan inte inte på en annan människas bekostnad era tröga jävla idioter!!

Här sker även en stark kritik riktad till Flashbacks moderator som inte har stoppat tråden, trots att diskussionen strider mot Flashbacks regelverk. Konversationen pågår ett tag efter hans inlägg, där respondenterna kritiserar pojkvännen mestadels. En del hoppas att han tar väl hand om sin flickvän, några kommer med fler självmordstips. Pojkvännen kommenterar inte mer. Att Ronja använt sig av sin pojkväs konto kan vara i syfte om att skydda sin identitet på ett säkrare vis. Detta visar hur viktig anonymiteten är, samt att internet gör att det är svårt att veta vem som egentligen skriver och interagerar. Kanske ville hon ha uppmärksamhet från sin pojkvän, då han uppenbarligen skulle få se konversationen förr eller senare då det är hans konto.

Kevins interaktion

Kevin är den 21-åriga man som nämns i problemformuleringen. Jag är medveten om att hans interaktion skiljer sig från från övriga självmordstrådar, då man får veta att han begår självmord. I övrigt skiljer inte interaktionen sig från övriga diskussionstrådar.

Kevin: Har bestämt mig nu för att ta livet av mig genom att hänga mig.
Har testat lite att strypa mig själv och hur det känns.
Tog lite smärtstillande för några minuter sedan (100mg dexofen och 1500mg paracetamol), väntar just nu på att det ska börja verka.
Har satt på min webcam med ett program som gör en dump varannan sekund och slängt upp en ftp där bilderna hamnar, kommer posta IP:Port och inloggningsuppgifter innan jag genomför det.

2010-10-11, 11:55: Lycka till, då.

2010-10-11, 12:00: Så illa kan det fan inte vara... När allt är som värst kan det bara bli bättre..

2010-10-11, 12:02: Dumfan, strypning är inget nöje. Har du ingen bil ..
koloxoid äger .. 🤪

Kevin får fler ironiska och provocerande kommentarer än Ronja. Detta skulle kunna bero på att han redan påbörjat sitt självmord vilket väcker ilska hos respondenterna.

Kevin: Nja asså jag mår inte så jätte dåligt idag, men grejen är den att jag har varit självmordsbenägen det senaste halvåret men det har alltid varit en så läskig grej att ta livet av sig som du kanske kan förstå...

Men när jag väl testade att strypa mig själv med händerna, så pass att blodkärlen i ansiktet började spricka, så kändes det inte så läskigt längre utan mer fyllt av lugn, att jag äntligen skulle komma till vila.

2010-10-11, 12:00: *Attention whore. Vad är meningen med den här tråden egentligen?*

Kevin: Vet inte riktigt, har alltid känt att jag vill publicera mitt självmord haha

2010-10-11, 12:05: *Du kommer aldrig våga, du är för feg.*

Kevin: Haha det återstår att se 😊 Båda för mig och för er dvs

2010-10-11, 12:09: *Jag antar att ingen kan hindra dig från att göra det, men jag hoppas du får det underbart i ditt nästa liv. Peace, Previous.*

Kevins inlägg är provocerande och alltmer irritation väcks hos respondenterna. Han använder sig av en glad emoticon i en allvarlig diskussion, vilket kan uppfattas som att han inte är trovärdig. Dynamiken är spänd och det upplevs som att Kevin försöker bevisa något för de andra. Hans sätt att uttrycka sig på är utåtagerande och genom att han planerar att aktivera webbkameran drar han upp scenens ridå. Kevin behåller hela tiden huvudrollen och regisserar sortin. Precis som i Ronjas diskussion förekommer det respondenter som försöker vara behjälpliga och försöker få den suicidala att se sin situation ur ett annat perspektiv. Men de stöttande kommentarerna är färre (enbart 3 stöttande kommentarer), och kritiken hårdare och mer omfattande på Kevins diskussionstråd. Mycket ifrågasättande och ironi skildrar diskussionen, men även uppriktiga tips på hur man kan begå självmord.

2010-10-11, 12:10: *Tänk på fattiga människor..stympade människor..människor som är lama eller blinda.. DE har det svårt!! De kan inte förändra sitt liv!! Du har fortfarande möjligheten att förändra ditt!!*

2010-10-11, 12:10: *Det märks på det sättet du skriver på att du bara är en skojjare, gå och häng dig.*

2010-10-11, 12:13: *Jag har inte provat strypning via rep men har blivit strypt på andra sätt (Kampsport) och man slocknar oftast efter några sekunder så jag tror inte att du kommer känna någon smärta direkt.*

Annars kan jag rekommendera originalhängningen vilket är om du lyckas konstruera en höjd som du kan hoppa ifrån då du lär garanterat knäcka nacken.

Har du tänkt på att det kommer bli en ytterst tråkig syn för dina vänner eller eventuellt hyresvärd/motsvarande när de hittar dig? Ingen gillar ett lik.

Kevin: Hade gärna gjort så men jag har inget rep, kommer köra med nätverkskabel och är rädd att den inte skulle hålla för ett sådant fall.

2010-10-11, 12:21: *Wow, ännu en patetisk själ som väljer den fejes utväg. Du kunde väl ha byggt en bomb och sprängt dig själv och halva Rosengård i luften så hade du iallafall dött en hedersfull död alla skulle minnas!*

2010-10-11, 13:03: *Gör det inte man måste kunna se lösningar på allt. Off Topic: Kan du inte ge dina kära fb vänner en live show istället?* 🤔

Kevin: Börjar känna att jag håller på och ändra mig om jag vill ta livet av mig, så jag får skynda på mig lite...

2010-10-11, 13:09: *Nä..men innerst inne mår du dåligt..annars skulle du ju inte ta dit liv ellerhur?*

Kevin: alright lets do it

Svaren från respondenterna kan tolkas som att Kevin får ett mer kritiskt bemötande än det Ronja får. Hans sätt att uttrycka sig väcker ilska bland respondenterna, då han håller ett visst avstånd till dem. Genom texten förmedlar Kevin ett tydligt självmordshot med konkret beskrivning av hur han skall gå tillväga. Samtidigt i dialogen han har med respondenterna visar han sina känslor om att det är något glatt och roligt, vilket kan tolkas som ett inkongruent budskap. Det skulle kunna vara en anledning till det allt mer kritiska bemötandet han får av respondenterna. Han går mer och mer in för att övertyga de andra om att han är uppriktig. I slutet kan man säga att hans ambivalens upphör och att hetsen han utsätts kan ha påverkat att han ”måste” utföra det. Det framgick tidigare att Kevin hade en viss ambivalens till självmord, då han inte mådde så dåligt just denna dag samt att han har en viss rädsla inför det. Men det går aldrig att veta säkert, han kan likväl ha bestämt sig för att begå självmord oavsett respondenternas reaktioner.

Efter den sista kommentaren hänger Kevin sig i nätverkskabeln medan forumets medlemmar ser på. Kevin har nu synliggjort sin privata position och utför handlingen på den offentliga scenen. Varje sekund tas en bild med webbkameran och när Kevins hudfärg går i blått inser respondenterna att självmordet är verkligt. Polis och ambulans kontaktas, men det är då för sent. Kevin har via

genomförandet övertygat de respondenterna om att han var i sin privata position. Respondenterna diskuterar i efterhand hans symboliska T-shirt med texten ”Just do it” i koppling till självmordet. En del respondenter fann detta komiskt, andra fruktansvärt. Kevin är genom hela interaktionen tydlig och varnar om vad han kommer att göra.

Sammanfattning

Ronja verkar få ett mer empatiskt bemötande än Kevin, detta skulle kunna vara för att hon uttrycker sig på ett annat sätt i sina inlägg. Genom att hon uttrycker sig på ett ”mjukare sätt” och lyssnar på respondenternas råd skapar hon ett band till dem. När hon delar med sig av sina känslor upplevs det som att hon visar sin privata position, hon uppfattas då som mer trovärdig. Detta leder till att hon i sin interaktion väcker mer empatiska reaktioner och därför får råd och stöd. Ronja följer en roll på internet som stämmer väl överens med de förväntningar som finns på en roll för dem som har självmordstankar. När rollen och fasaden är förenade och trovärdiga, måste de uppfylla publikens ideal och förväntningar som de har på rollen (Goffman, 1995). Detta verkar Ronja göra till viss del, då en del respondenter verkar se Ronja utifrån hennes privata position.

Ronja berättar att hon haft självmordstankar sedan hon var 10-11 år och att hon har försökt få hjälp men inte upplever att hon blivit hjälpt. Man kan uppleva att hon är trött på allt och att hon inte ser någon utväg, vilket uppmärksammas av respondenter som erbjuder personligt stöd. Ronja får även ironiska kommentarer som hon besvarar men inte lägger någon större vikt vid, hon visar ingen starkare reaktion. Detta kan vara för att hon inte upplever att hon behöver bevisa sin trovärdighet för de andra. Hon går inte i försvar när respondenterna i publiken är elaka, vilket skulle kunna tyda på att hon inte tar publiken på så stort allvar. Hon väljer vem hon vill lyssna på. Det sker sedan ett brott i interaktionen när en av respondenterna börjar berätta om sina självmordstankar. Då kommer Ronja ur rampljuset och tappar bort huvudrollen. Plötsligt har en annan individ med självmordstankar intagit hennes scen. Respondenten gör en jämförelse och hävdar att denne säkerligen har ett sämre liv än Ronja. Ronja upplevs då lite hårdare och menar att man inte ska jämföra, hon vill ju trots allt dö. I slutscenen intar hennes

pojkvän huvudrollen och även en privat position, och avslutar pjäsen genom att kritisera respondenterna och forumets administratör.

Till skillnad från Ronja uppvisar Kevin ett mer provocerande sätt att uttrycka sig på. Han styr hela tiden pjäsen och behåller huvudrollen genom hela diskussionen. Hans inslag av dramatik och sitt mer praktiska resonemang kring självmord väcker irritation bland respondenterna. Kevin lämnar ut en del information om sig själv, men håller distansen till respondenterna genom att han uttrycker sig mer sakligt och informativt. Man kan säga att det blir livliga diskussioner i publiken och mycket ifrågasättande om Kevins trovärdighet och privata position. Enligt Goffman (1995) har publiken ett intresse av att upprätthålla den suicidalas/aktörens position. Åskådarna kan hålla en social distans till aktören för att ge denne utrymme att bygga upp sin karaktär, men i Kevins fall gör respondenterna inte detta, utan granskar honom. Han lyckas inte övertyga publiken/respondenterna om att han visar sin privata position. I publiken varierar intresset och de kan avbryta framträdandet om de vill. De har makten att blunda för aktörens misstag eller framhäva dessa, i Kevins fall letar de snarare efter hans misstag.

Kevin, till skillnad från Ronja verkar uppleva att han måste bevisa för de andra respondenterna att han står vid sitt ord, att hans agerar utifrån sin privata position. Han vill även att respondenterna bevittnar hans självmord via webbkameran, vilket är provocerande och enligt respondenterna är det inte sannolikt att han kommer utföra handlingen. Genom att hela tiden skapa drama via sitt symboliska sätt att uttrycka sig; genom kommentarer som väcker ilska och ifrågasättande lägger han även en slöja av skuld över respondenterna när han genomför självmordet. Att han använder sig av glada emoticons i en allvarlig diskussion, verkar göra respondenterna mer upprörda. Han avslutar med en ”oväntad” (trots att han sagt att han skall göra det) och dramatisk scen, där han har alla strålkastare riktade mot sig när han hänger sig offentligt. Med utgångspunkt från Goffmans teori kan det tolkas som att han visar sitt privata jag och bevisar att han var uppriktig. Slutligen inser allt fler respondenter att han har genomfört självmordet på riktigt och de kontaktar polis och ambulans. Respondenterna kan fortfarande följa föreställningen med Kevin som huvudrollsinnehavare, fram tills att ambulans

och polis kommer, då de efter ett tag upptäcker webbkameran och stänger av denna. Interaktionen mellan respondenterna fortsätter och en del skriver att han var patetisk. De som har försökt hjälpa honom blir arga på dem som har ”hetsat” honom. Även efter hans död ”lever” han kvar på internet.

Det gemensamma för Kevin och Ronja är att de uttrycker en längtan efter att dö som de beskriver med ord. Respondenterna uttrycker sig symboliskt via språket genom ifrågasättande, stödjande och elaka kommentarer. Både bland respondenterna och de suicidala har det gått att urskilja olika typer genom uttryck och agerande. Dessa typer finns närmare beskrivna under nästa kapitel.

7. Typer

Via den symboliska interaktionen har jag funnit olika typer hos både de suicidala och respondenterna. Dessa har visat sig genom olika karaktäristiska drag samt upprepade språkuttryck. Interaktionen sker utifrån de suicidala och respondenternas perspektiv. Respondenterna agerar utifrån vilken betydelse självmordstankar har för dem, vilket påverkar hur interaktionen utspelar sig. I detta kapitel diskuteras hela gruppen igen, det vill säga alla suicidala lyfts fram för att visa vilka typer som skapats. Genom samspelet som sker på forumet får ord och företeelser en symbolisk innebörd. När respondenterna interagerar med varandra försöker de även komma överens om den suicidala är trovärdig eller inte.

Suicidala typer

Utifrån interaktionen kunde jag konstruera två olika typer bland de suicidala, vilka var den obeslutsamma och den beslutsamma. För att redogöra och visa samband är alla suicidala indelade under dessa typer. Johan, Kevin och Karl tillhör utifrån kodning av deras inlägg den obeslutsamma. Emil, Marcus, Nathalie och Ronja tillhör den beslutsamma typen. De suicidala kan byta typ, vilket Kevins historia visar. Det förekommer även mer än en suicidal på en del trådar, som även hamnar under någon av dessa två kategorier. Dessa suicidala upplever ofta att de har liknande erfarenheter och berättar om dessa i diskussionen.

Den obeslutsamma

Den obeslutsamma karaktäriseras av att de uttrycker att de inte vill leva samtidigt som de uttrycker en rädsla för att dö. De som är den obeslutsamma typen uttrycker ofta att de har någon form av psykisk diagnos, exempelvis Aspergers syndrom (autismspektrumtillstånd). De berättar om en känsla av ensamhet och att inte höra hemma någonstans. Denna typ verkar uppleva att ingen förstår dem och de förstår till viss del inte andra. De uppger att livet känns meningslöst men att de på olika sätt skulle vilja ha hjälp att må bättre, trots deras nedstämdhet. Precis som Keith et al (2009) skriver i sin forskning så är arbetslöshet, en medicinsk diagnos och ensamhet riskfaktorer. Kevin har en del skyddsfaktorer, men den psykiska ohälsan och skolan är riskfaktorer. Dessa olika faktorer kan ses som olika symboler som visar sig i interaktionen, för att sedan skapa en typ.

Kevin: Jag är en kille på 21 år. Jag har ett bra liv, pluggar i min egen takt, egen lägenhet, bra inkomst från försäkringskassan (aktivitetsersättning + bostadstillägg). Har aspergers syndrom/högfungerande autism. Är överdrivet sårbar (känslomässigt). Har rätt dålig social förmåga vilket gör mig till en något ensam person. Tycker att jag har haft en bra uppväxt trots mycket krångel i skolan. Makes no sense att jag vill ta livet av mig? Nä jag vet 😊

Johan: ja visst kan berätta varför jag ska göra det. har i princip mått skit i hela mitt liv. när jag gick i 7-9an så vart jag mobbad av flera olika personer. jag led igenom det men mitt självförtroende var inte på topp efter det. började få panikattaker nästan dagligen.

för typ 2 år sen så måste jag ha fått någon annan psykiskt sjukdom som ändrar min personlighet. jag gör elaka saker som jag inte kan kontrollera vilket har lett till att jag har förlorat dom ända vännerna jag hade!

har ingen utbildning och inget jobb. så bor hemma hos morsan.
jag är 20 år

Nedanstående inlägg visar på att den obeslutsamma har en vilja att bli bättre, i sådana fall kan hänvisningar och goda råd vara mycket värdefulla, eftersom denna typ kan vara mottaglig för hjälp. Johan berättar vidare att han inte tänker försöka begå självmord igen, utan vill söka hjälp, han verkar se en glimt av hopp;

Johan: gjorde det inte. däckade innan. Men så blir det om man dricker 2 flaskor vin och en halv minttu. men tänker inte försöka igen. ska söka hjälp och kanske få en diagnos. om jag får en diagnos så kanske mina vänner förstår att jag inte menade dom illa!

Karl skriver att han inte tror att han kommer ur svackan denna gång, då det gått för långt. Men det går att skildra en viss ambivalens, då han inte verkar helt säker.

Karl: Jag tror inte att jag kommer att kunna ta mig ur denna. Känns som om jag fallit för djupt den här gången.

Den obeslutsamma uttrycker en känsla av utanförskap och ensamhet. Då de inte verkar ha ett tryggt socialt nätverk saknar de även förståelse från andra. De uttrycker att deras psykiska åkommor skiljer dem från andra och skapar en viss isolering.

Den beslutsamma

Den beslutsamma karaktäriseras av att inte vilja få en problemlösning och vill inte ha en moralpredikan om att livet blir bättre. De som intar denna typ menar ofta att de vill ha några sista tips och tankar för att självmordet skall bli fullbordat och ”gå rätt till”. Den kan liksom ”den obeslutsamma” skriva att de har olika diagnoser. Det vill säga att medlemmarna upplever det som mer trovärdigt att den beslutsamma kommer begå självmord. Dessa visar genom sina inlägg att de ofta har tänkt på sina anhöriga och agerar genom att de börjat rensa ut saker som kan vara stötande, skrivit avskedsbrev mm. Denna typ har bestämt sig för självmord sedan en tid tillbaka och planerar ibland i detalj, det är bara en fråga om *när* det ska ske. Här beskrivs också en dödsönskan sedan tidig ålder eller en inre önskan om att dö unga.

Ronja: Ja du... har haft självmords tankar sedan jag varit runt 10-11 så jag tror tyvärr inte att jag kommer må bättre om ett halvår

Ronja berättar att hon fått hjälp flera gånger, men inte blivit hjälpt. Hon verkar ha bestämt sig, det handlar inte om att ge upp utan om att vilja dö. Den beslutsamma ger inte direkt något utrymme för att ta emot hjälp, utan vill snarare ha en sista bekräftelse på att planeringen kommer att fungera. Även om de inte vill ändra sin situation, kan de diskutera råd och samspele med de andra medlemmarna. Denna typ verkar även ha en romantiserad syn av självmordet och ett behov av att bli ihågkommen på ett särskilt sätt, exempelvis genom ett mystiskt försvinnande. Den romantiserade bilden av självmordet framgår när Emil skriver ”att det nästan är som ett kall här i livet att dö hyfsat ung”. Övriga kommentarer i inlägget är svar

på olika tips från andra användare. Inlägget nedan visar även på en heroisk syn på självmordet ”att det är det modigaste man kan göra”.

Emil: Har väl aldrig riktigt känt mig hemma i den här världen, aldrig gått på någon utredning men skulle väl självdiagnostisera mig med borderline, dystymi och tillhörande social fobi. Morsan säger dock asperger men det känns inte exakt som mig när jag läser om det. Just nu har jag ingen jag umgås med, kommer knappt ihåg när telefonen ringde sist dom få ggr den ringer så svarar jag oftast inte så det är väl lika bra att ta slut på misären. Inget jag å bli deppad över jag har som sagt haft dessa tankar i 15-20år så man har ju hunnit inse faktum att det är den enda utvägen

Nathalie:

- Grova ekonomiska problem.
  - Dom 3 personer jag hade som stod mig närmast i livet har dött efterhand, för 2 månader sen dog den siste av dom. Var förövrigt dom enda jag hade som jag kunde lita på och brydde mig om.
  - Ser förjävlig ut utseendemässigt. Plastikoperation är inget alternativ
  - Krossat hjärta.
  - Kommer aldrig hitta nåt jobb. Sedan augusti när jag blev arbetslös har jag sökt sammanlagt 1246 jobb. Varit på en del intervjuer (kanske 400 st) men alltid varit andra som varit bättre.
  - Gjort för mycket skit i mitt liv som jag ångrar djupt och aldrig kommer kunna återställa.
- Finns dock fler problem som jag inte tänker ta upp här. Men nu vet ni iaf en bråkdel.”

Emils ensamhet är påtaglig och moderns kommentar om Aspergers syndrom visar att hon antagligen anser att allt inte står rätt till. I dessa inlägg skildras en stark ensamhet och ett utanförskap. Det visar sig som tidigare nämnt att tankar på att vilja dö funnits med länge i bilden samt att detta är ett beslut som redan tagits och anses vara den enda utvägen. Även Nathalie berättar att hon ser självmord som den enda utvägen och att andra människor kan ha svårt att förstå detta.

Nathalie: du har uppenbarligen ingen uppfattning om hur man känner sig när hela livet är piss. ibland är självmord den enda utvägen, vilket många vägrar förstå. Varför ska jag belasta mina nära och sjukvården med mina problem, när jag istället kan avsluta nu?

Marcus skriver att självmord är tragiskt och han verkar vara rädd för att göra något impulsivt som inte leder till död utan förlamning om han överlever. Det finns en rädsla för att misslyckas, likväl en rädsla för att överleva. Han berättar att han vill utföra det på riktigt, så att han inte misslyckas. Marcus försvinner spårlöst från forumet, en av medlemmarna har undersökt det närmare på Facebook och

påstår att Marcus har avlidit av en insulinchock.

Marcus: Någon påpekade även att det är tragiskt och patetiskt (två separata inlägg): jag håller med! Men jag klarar inte med mer nu utan att brista, och om jag brister så kommer jag att göra ngtonting drastiskt innan de spärrar in mig, som att hoppa från en bro men för låg höjd och bli paralyserad för resten av livet. Jag vill avsluta detta på riktigt.

Men tack till alla som har visat intresse/kommit med förslag!

Emil: självisk? det är ju det största och svåraste beslut man tar. ingen frisk människa vet hur en sjuk människa mår och kan heller inte döma en. självmord är nog det modigaste man kan göra. att bestämma när man själv ska dö. det finns inget större!
pengarna är inte för den sakens skull utan för att jag hellre hjälper henne än att banken suger åt sig dom.

Emil skriver om att han planerar att sätta in alla sina pengar på sin systems konto innan han begår självmord, detta och att rensa ut personliga tillbehör är ett symboliskt beteende innan ett självmord begås.

Sammanfattning

Alla suicidala agerar utifrån en offentlig position genom att lägga ut sina berättelser, frågor och funderingar på Flashback. Men i vissa fall tycks de bli mer privata och delar då med sig av sin privata position. Den privata positionen är den position som upplevs som trovärdig och genuin av respondenterna. Det verkar som att desto mer ”privat” den suicidala uppfattas, desto mer empati och goda råd vill respondenterna ge. Medan de som förhåller sig mer praktiskt och har en viss distans, verkar väcka mer irritation och ifrågasättande hos respondenterna. När respondenterna är åskådare och hela tiden får följa dramatiken men inte tillåts att delta, skapar det distans, frustration och ilska. Men när möjligheten till att ta del av den privata positionen verkar finnas, skapas oftast ett mer ödmjukt bemötande. Dock finns det alltid ironiska kommentarer och dem som hetsar, men dessa negativa kommentarer är färre på trådar där respondenterna anser att den suicidala agerar utifrån den privata positionen.

Det gemensamma för de suicidala typerna är att de har startat en scen (via första inlägget), de har ett manus att utgå från och ett syfte med dramat som de presenterar på forumet (Goffman, 1995). På ett eller annat sätt uttrycker de att de vill ha hjälp med något, antingen goda råd, tips om tillvägagångssätt eller

förberedelser. De suicidala vill fånga publikens uppmärksamhet och få dem att delta och agera i skådespelet, de vill väcka reaktioner och få respons (Goffman, 1995).

Utanförskap verkar vara en känsla som de flesta suicidala upplever. Därför vänder de sig till publiken, för att eventuellt se om någon där bryr sig, hör eller ser dem. Den beslutsamma verkar vilja berätta sin historia, men avsäger sig hjälp. Genom den information som de suicidala delger under konversationerna har de uttryckt att de har olika diagnoser, som exempelvis depression, borderline, autism, Aspergers syndrom eller en kombination av nämnda. När en suicidal person berättar om sin diagnos, blir detta en del av identiteten som de förmedlar till publiken (Goffman, 1995). Enligt Goffman väljer individen att delge viss information för att påverka publikens uppfattning om rollen. En medicinsk diagnos, arbetslöshet och ensamhet är vanligare bland suicidala individer i jämförelse med icke suicidala (Keith et al, 2009). Detta ökar riskfaktorerna för att begå självmord (Redfield Jamison, 2005). Diagnosen kan även bli en symbol för hur den suicidala identifierar sig och i sin tur påverka hur publiken identifierar den suicidala (Horne och Wiggins, 2009; Goffman, 1995). Symboliskt ger den suicidala uttryck för ensamhet, att ingen förstår dem och att de inte hör hemma någonstans. En del har tidigare erfarenhet av självmordsförsök. Andra suicidala kommenterar i trådarna där de ofta beskriver en igenkänning i de känslor och tankar som uttrycks, de känner igen sig i rollens karaktärsdrag. Det verkar som att självmordet ofta är planerat på obestämd tid. Gemensamt för de suicidala är att det verkar finnas en ambivalens till självmordet, men denna kan vara ganska otydlig hos den beslutsamma positionen. Självmordet är inte alltid fastställt, därför är somliga av de suicidala fortfarande påverkbara av både goda och elaka kommentarer från övriga medlemmar. Goffman (1995) menar att människorna i omgivningen påverkar "jaget" genom sin närvaro. "Jaget" förändras genom interaktionen och kan ses som en produkt av omgivningen.

Jag har kunnat urskilja två suicidala typer, den obeslutsamma och den beslutsamma. Det är inte alltid den beslutsamma som begår självmord, det kan även bli så att den obeslutsamma tar beslutet av olika anledningar. Det som sker då är att den obeslutsamme blir beslutsam och verkställer sitt beslut. Detta byte av

typ på scenen kan väcka ännu mer ifrågasättande bland respondenterna, då ett byte av typ inte upplevs som trovärdigt. Det går inte att ta reda på hur det gått för alla suicidala efter diskussionerna på forumet, därför kan jag inte dra några paralleller över vilken typ som oftare fullföljer planerna. Jag vet att en av de obeslutsamma (Kevin) begick självmord, vilket visar att de som verkar ha bestämt sig inte nödvändigtvis behöver vara de som begår självmord till slut. Kevin hängde sig, vilket är en våldsamt självmordsmetod som är vanligare bland män än kvinnor (Petersson, 1999). Den obeslutsamma uppger sig att må dåligt, är ensam men uttrycker även en ambivalens till självmordet och söker någon form av hjälp för att må bättre. Av de inlägg som jag analyserat har det visats att den beslutsamma ofta hävdar att denne vetat sen 10-11 år eller sedan många år tillbaka, att denne kommer att dö ung eller redan vid tidig ålder haft känslan av meningslöshet och en önskan om att dö. I vissa fall förekommer det en romantiserad bild av självmordet. Den beslutsamma har ofta planerat självmordet, antingen via tillvägagångssätt eller olika sätt att ta avsked. Somliga upplever en ansvarskänsla gentemot de anhöriga. Den beslutsamma verkar vara ett steg längre i processen än den obeslutsamma och självmordstankarna är inte impulsiva, utan är väl planerade. Den obeslutsamma verkar ha en mer ambivalent inställning och kunna handla mer impulsivt, vilket gör dramat på scenen oförutsägbart för medlemmarna som åskådare och publik. Interaktionen blir tydligare när medlemmarna använder sig av emoticons, vilka är symboler för känslor. Dessa symboler förstärker fasaden och den åtagna rollen (Goffman, 1995).

Olika typer av respondenter

Nedan kommer jag att redogöra för hur självmordstankarna bemöts och vilka typer det går att urskilja bland respondenterna. Det resulterade i fem olika typer; hjälparen, problemlösaren, hetsaren, ironikern och tipsaren. De verkar inte skifta mellan typerna utan behåller den typ som de valt. För att påvisa hur dessa olika typer uttrycker sig och tar form har jag valt att lyfta ur kommentarer från alla sju trådar. Respondenterna är mer anonyma än de suicidala och delger sällan personlig information, jag kommer därför inte att analysera dem ur offentlig och privat position.

Hjälparen

Hjälparen verkar söka sig till forumets ämne för att denne själv upplevt liknande problematik. De som är denna typ verkar ha klarat sig ur sin situation där de själva ville avsluta sitt liv, men insett att det var värt att leva vilket framgår via informationen som de delar med sig av i inläggen. De berättar gärna om sina erfarenheter och försöker övertala den suicidala att avstå genom att säga att de varit i samma sits och känt likadant men att det blev bättre. En skara av hjälparna blir även väldigt upprörda över att den suicidala inte tänker på hur de anhöriga kommer att må efteråt och anser att det är otacksamt och själviskt välja självmord. Men de försöker samtidigt vända den suicidalas tankar och motivera dem till att välja livet.

2011-07-09, 22:21: *Självmod är en permanent lösning på ett tillfälligt problem. Ta absolut inte självmord för fan, kontakta mig om du vill snacka eller någon annan. Varit på samma banor, men försök inte att tänka på det. Snälla. ☺*

2011-02-06, 20:59: *Nej, du har, liksom jag, ett starkt psyke!*

Det kan låta konstigt att jag har ett starkt psyke. Jag har varit bl.a deprimerad sen jag var 15, idag är jag 30. Dvs. halva mitt liv. Men jag har stått ut med i princip allt! Jag blev iof. aldrig mobbad, men efter gymnasiet började helvetet. Började med social fobi, men idag går jag på Efexor, Haldol, Iktorivil o Theralen. O har alla möjliga diagnoser.

Vet så många unga som begått självmord... Men jag skulle aldrig svika mina anhöriga! Men visst, jag har legat inne på psyket o fått bl.a ECT. Jag överlevde bl.a ett missbruk ett tag.

Så du kommer att klara dig!

Hjälparen försöker att få den suicidala på andra tankar, ibland avslutar de med en glad emoticon för att vara positiv, vilket är en del av den symboliska interaktion som sker på internet. De försöker även ändra den suicidalas upplevelse av sig själv och säga att denne exempelvis är svag.

2011-07-10,14:36: *det är faktiskt själviskt på ett sätt för alla som älskar dig kommer sakna dig. du är idiot som tar självmord. Det betyder också att du är svag.*

2011-08-09, 22:53: *Tycker du är självisk mot familjen din. Dina pengar kommer banken aldrig ta, dina pengar kommer hjälpa till att betala för din begravning, sedan delas resten ut till närmast anhöriga.*

Ovanstående respondenter blir upprörda och menar att man måste tänka på sina anhöriga och att självmord som sista utväg är ett själviskt val. Konflikter kan uppstå mellan denna hjälpartyp och den suicidala som ser självmord som heroiskt, då de triggas av varandra. Hjälparen anser att det är otacksamt mot livet och anhöriga att begå självmord.

Problemlösaren

Problemlösaren karaktäriseras av att dessa personer försöker hitta lösningar för att hjälpa den suicidala. Denna typ kommer med goda råd, motiverar, försöker få den suicidala att ändra sig genom att försöka resonera och påpeka positiva aspekter som finns i livet. De engagerar sig och erbjuder sig att prata, skriva eller till och med att träffa personen för att hjälpa denna. Deras inlägg kan vara lite längre och uppfattas som genomtänkta.

2011-07-10, 00:40: *Du har ju framtidsutsikter! Du vill satsa på hobbies, och ordna det för dig med hus och grejor. Varför ge upp möjligheten? Du har hela världen vid dina fingertoppar! Vad som sker är ett aktivt val du gör. Har du aktivt fattat beslutet att du vill dö eller är det en automatiskt som existerar bara för att den gjort det så länge att den uppfattas som en konstant nu? Det går att förändra! Protestera! Det är fan så mycket modigare än att skjuta huvudet av sig. Det finns egentligen bara en enda person i hela universum som bryr sig om hur du mår och det är DU. Bara du är ytterst ansvarig för din livssituation, om du är hundra procent uppriktig med dig själv. Alla andra skiter egentligen i hur du mår så länge de inte påverkar dem, likadant för alla! Jag är nästan hundra procent säker att du kan komma på någon du anser lägre stående än dig fastän de ändå fungerar socialt. Ska den jävliga typen alltså ha nyckeln till lycka men inte du? Det är ju fan absurt! Detta planerade är ett destruktivt beteende men det är möjligt att förändra, jag är nästan säker på det. Det är en fråga om vilja och tid, det är allt.*

2011-04-13, 22:47: *Nu har jag formulerat mig som någon jävla sanctity of life kramare men jag vill bara att min poäng skall komma framifrågasatt tanken på självmordet som enda utväg.*

Vet dinna kompisar om din personlighets förändring och vad det beror på?

Börja gymma, försök träffa nya vänner! Det stärker både självförtroendet och livsglädjen.

Du kan väl ändå ge nått av ovanstående allternativ ett försök innan du bestämmer dig, för har du left i 20 år kan du väl lika gärna leva nån månad till? Så förskräckligt hemst är väl inte ditt liv ändå?

2011-04-13, 22:27: *Vill du berätta vad som får dig att må så dåligt som du gör?*

Om du vill snacka får du gärna dra iväg ett PM. Vill verkligen hjälpa dig.

Problemlösaren är oftast den typ som erbjuder personligt stöd. De vill ta bort den suicidala från ramplyuset för att få se den privata positionen och prata ostört. På detta sätt verkar de tro att det finns en möjlighet att få den suicidala på andra tankar och kunna påverka pjäsens slutscen.

Ironikern

Ironikern karaktäriseras av att dessa individer verkar söka sig till suicidalproblematiken då de är nyfikna på död/självmord, men uttrycker att människor som vill dö är patetiska och löjliga. De anser att de suicidala bör ”ta sig i kragen”, de kommer ofta med ”ironiska” tips på hur personen kan begå självmord eller ironiska tips på hur det kan bli bättre.

2010-04-14, 00:15: *Börja med Extremsport eller någon annan aktivitet där rädsla för döden är ett hinder. T.ex.*

1. Motorsågs jonglering.

2. Basejump med en ekorresdräkt.

3. Hoppa hoppbacke.

4. Leta rätt på Steve Irwins banefisk och bju han på en rejäl kamp.

5. Eller något i Evel Knievel stillen.

Det ironiska sättet att uttrycka sig på är relativt vanligt på dessa diskussionstrådar.

2011-04-04, 23:32: *Begå självmord blir lättare om man har större ambitioner. Skulle rekommendera en sprängning av rosengård för att dessutom bli ihågkommen som en hjälte.*

De ironiska typerna avslöjar inte något om sin egen person, utan väljer att vara helt anonyma och ifrågasätta och trycka ner den suicidala rollen.

2011-02-26, 21:11: *Plocka up ett vapen? Storma rikstagen och kidnappa reinfelth? Gör oss andra en tjänst då*

Denna typ bidrar till dramat som utspelar sig och skapar ibland en spänningsnivå i scenen genom sina kommentarer. De kan väcka reaktioner hos de suicidala men även hos de andra respondenterna, de ökar intensiteten i interaktionen.

Tipsaren

Tipsaren karaktäriseras av att ge tips hur den suicidala kan begå självmord. Detta kan vara detaljerade metoder, att hjälpa till med självmordsbrev mm. Denna typ använder sig av sin erfarenhet och uppmålade symboliska scenarier.

2010-04-16, 22:01: *Ta Bron över till Hissingen och hoppa på Hissingen-sidan. Då kan du kolla under och det är ca 25 meter till hård betong. Det är helt klart lättare att ta livet av sig på vintern än på sommaren. På vintern finns det två enkla sätt:*

- 1. Frysa ihjäl sig - Ta dig ut till obygdén, gå tills du blir trött och lägg dig sedan ner för att vila. Då somnar du och vaknar aldrig upp igen ifall ingen hittar dig ganska omgående. Du bör väl inte ha allt för rikligt med kläder på dig.*
- 2. Dränka sig. Hoppa i nollgrdigt vatten någon stans där du inte bottnar. Ju mer kläder desto bättre så länge dom inte är vätaavstötande. Du fryser dig stel som en pinne på nolltid och sjunker som en sten. Det är mycket svårare att dränka sig på sommaren.*

2011-07-14, 20:27: *nej det e sant, men lyckas du få en pistol så se till att ej skjuta dig i all hast utan "planera lite" innan. En anna nsmart sak kan*

*vara tex sätta sig på kanten av en brygga vid en sjö, och skjuta sig
(Skulle man missa och då skulle få riktiga skador istället - så är det j
ulugnt för då drunknar man ju direkt efter) -om du fattar*

Tipsaren försöker regissera slutet av föreställningen genom uppriktiga tips på hur scenen kan avslutas utan ett misslyckande. De analyserar även vilken metod som är enklast att genomföra. Tipsen som skrivs är mest informativa och inte färgade av känslor i form av emoticons eller en upplevelse av att vilja hjälpa den suicidala.

Hetsaren

Denna typ karaktäriseras genom att den verkar testa den suicidalas gränser och även sin egen förmåga att påverka den suicidala. Det blir mer av ett spel, att trigga igång den suicidala för att se om denna tänker utföra det eller bara hittar på. Hetsaren pushar gärna den suicidala över gränsen, medan ironikern kommer med förslag som uppenbart är av ironisk skämtkaraktär, medan tipsaren vägleder och hjälper den suicidala med metoder. Nedan kan man se en interaktion mellan den beslutsamma positionen och en kommentar från hetsaren ”... innerst inne mår du dåligt, annars skulle du ju inte ta ditt liv eller hur?”.

2010-10-11, 12:05: *Du kommer aldrig våga, du är för feg.*

2010-10-11, 12:10: *Det märks på det sättet du skriver på att du bara är en skojjare, gå och häng dig*

2009-04-14, 21:38: *Vill du verkligen dö så klarar du av det.*

2009-04-15, 09:11: *Troll. Om du verkligen hade viljat göra det så skulle du knappast tvekat. *suck**

Sammanfattning

I interaktionen och samspelet mellan de olika typerna utgör alla på samma gång både publik och aktör (Goffman, 1995). Bland respondenterna resulterade typerna i hjälparen, problemlösaren, tipsaren, ironikern och hetsaren. Det gemensamma för dessa är intresset för tankar om självmord samt att de oftast är anonyma, hjälparen är den typ som kan dela med sig av sina erfarenheter. Medlemmarna väljer att vara anonyma och kan på så sätt agera mer fritt (Goffman, 1995).

Hjälparen och problemlösaren karaktäriserades genom att båda vill hjälpa den suicidala i positiv riktning, men visar detta på olika sätt. Hjälparen har oftast erfarenhet av självmordstankar och försöker motivera den suicidala med att det blir bättre, medan problemlösaren inte verkar ha någon tidigare erfarenhet av problematiken och kommer med mer konkreta lösningar och råd. Dessa två försöker upprätthålla en balans och stödja huvudpersonen på scenen. De vill förändra den suicidalas manus genom att visa att det finns andra möjligheter, att pjäsen fortsätter, "the show must go on". De resterande tre typerna är alla negativa i interaktionen med den suicidala och bidrar till mer dramatik och att interaktionen drar åt olika håll. Ironikern är ofta hånfull och nedvärderande, hetsaren är mycket ifrågasättande och elak, medan tipsaren ger uppriktiga råd om hur den suicidala kan begå självmord. När alla dessa typer möts i publiken blir det inslag av både ironi, ilska, frustration, stöd och hopp. Hur interaktionen artar sig beror även på vilken typ den suicidala har intagit, samt om denna agerar utifrån den privata positionen. Goffman (1995) menar att rollerna även formas i samspelet och därför är föränderliga. Om den obeslutsamma reagerar på ifrågasättandet av publiken kommer intensiteten i de flesta typer att öka och de karaktäriserande dragen blir allt tydligare. När dramat blir för intensivt eller för långdraget kan den suicidala välja att dra ner ridån och lämna forumet. I vissa fall borde moderatören för Flashback sköta detta.

8. Uppsummering

Syftet med denna uppsats var att undersöka och analysera hur interaktionen mellan medlemmarna utspelade sig på Flashback i samband med självmordstankar. Jag ville ta reda på hur självmordstankarna uttrycks på Flashback, hur de bemöts och vilka typer som kunde urskiljas via interaktionen mellan medlemmarna. Människor spenderar alltmer tid online och studier har visat att internet både kan uppmuntra samt förebygga självdestruktiva beteenden (Mishna et al, 2009). Suicidala individer är inne på internet i större omfattning, till skillnad från icke suicidala individer (Keith et al, 2009). Istället för att vända sig till vänner, familj eller professionella är det vanligt att de suicidala vänder sig till olika forum på internet. Detta kan bero på att de saknar eller har ett litet socialt nätverk samt att de vill möta andra med liknande känslor eller erfarenheter (ibid.).

Fekete (2002) kunde i sin forskning urskilja olika teman som diskuterades på forumet, dessa var bl.a. stöd, självmordsmodeller, pakter, metoder, anhöriga, religion, filosofiska frågor och att få självmordet att se ut som en olycka. De suicidala medlemmarna uttrycker sina självmordstankar på olika sätt, vilka kan skildras utifrån två olika typer. Dessa typer är ”den obeslutsamma” och ”den beslutsamma”. Den obeslutsamma uttrycker mer ett rop på hjälp, ensamhet och utanförskap. Den beslutsamma avvisar hjälp och vill istället ha råd och tips på självmordsmetoder, avskedsbrev och har ofta planerat detta ett tag och haft en önskan om att dö sedan tidig ålder. De suicidala uttrycker ibland att de har olika psykiska diagnoser, vilket ökar riskerna för att begå självmord (Redfield Jamison, 2005).

Beroende på hur den suicidala agerar utifrån sin typ, avgör hur respondenterna reagerar och bemöter denna. Till skillnad från Ronja, behöll exempelvis Kevin sin huvudroll genom hela interaktionen, men fick betydligt mer negativt bemötande. I slutet drog Kevin upp ridån och visade sitt självmord live, han bevisade för respondenterna att han agerade utifrån sin privata position. Men det finns en skillnad i hur Kevin och Ronja lät respondenterna se den privata positionen. Ronja samspelade mer med respondenterna och var mer tillmötesgående, medan Kevin gjorde det på sina villkor. Respondenterna verkade uppfatta Ronja som mer trovärdig än Kevin, vilket är en anledning till att han blev mer ifrågasatt.

På forumet används utåtriktade självmordshandlingar eftersom de presenterar dessa offentligt (Taylor, 1982). Detta innebär att de aktivt kommunicerar om sin situation med andra och att de är osäkra på vad de betyder för andra. De inåtriktade handlingarna ligger lite som en slöja över en del av de suicidala och innebär att personen inte längre ser några möjligheter eller val i livet.

På Flashback där självmordstankar diskuteras förekommer både uppmuntran till självmord samt råd och stöd för att den suicidala skall må bättre (Westerlund, 2010). Beroende på hur den suicidala uttrycker sig avgör vilka typer bland respondenterna som triggas. De suicidala som uppfattas som mer genuina och privata väcker mer empati, medan de mer praktiska och distanserade suicidala väcker irritation och ifrågasättande.

Bland respondenterna fanns det fem olika typer som visade sig via interaktionen. Dessa var; hjälparen, problemlösaren, ironikern, hetsaren och tipsaren. Hjälparen och problemlösaren är de typer som försöker hjälpa den suicidala på olika sätt. De resterande tre positionerna är negativa och påverkar den suicidala med elaka kommentarer, ironiska tips, hetsning samt uppriktiga tips om metoder och tillvägagångssätt. Det är vanligt att den suicidala blir ifrågasatt och får ”försvara” sig. Detta sker oftast då respondenterna tror att den suicidala enbart vill ha uppmärksamhet och inte upplevs agera utifrån den privata positionen. Alla typer, både suicidala och respondenterna formas i samspelet och genom interaktionen. Goffman (1995) menar att vi inte är något utan våra kostymer, repliker och fasader. Därför spelar alla individer teater och vill göra intryck på sin publik. Genom sitt skådespel försöker de styra interaktionen och väljer att delge viss information om sig själva som förmedlar ett visst intryck (Goffman, 1995).

Via interaktionen mellan medlemmarna visar sig de karaktäristiska dragen hos de olika typerna allt tydligare. Genom kommunikationen och samspelet utlöser de olika beteenden hos varandra, vilket formar typerna (Goffman, 1995). Hos de respondenter som vill hjälpa den suicidala väcks empati och de försöker stötta och få denne på andra tankar genom att föreslå olika lösningar. Frustration kan även väckas då de som vill hjälpa kan uppleva att den suicidala är otacksam mot livet och anhöriga. De andra respondenterna som bemöter suicidproblematiken verkar uppleva irritation och en del ilska i vissa fall, de kan även tycka att de suicidala är patetiska och svaga människor. Om respondenterna som sitter i publiken inte finner den suicidala som trovärdig kritiserar denna (Goffman, 1995). Tipsaren verkar ganska likgiltig och den suicidala verkar inte väcka några speciella känslor. De suicidala agerar olika beroende på om det är den beslutsamma eller obeslutsamma typen som de agerar utifrån. Detta avgör till viss del hur diskussionen artar sig och hur akten utspelar sig på scenen. Det kan ske missförstånd och misstolkningar i interaktionen på forumet, då kroppsspråk och reaktioner inte kan avläsas (Fahy, 2003). Nyanseringar i det skrivna språket kan vara svårtolkade, därför använder sig medlemmarna av symboltecken i form av emoticons för att färga den skrivna texten med känslouttryck (Fahy, 2003).

De typer som försöker hjälpa den suicidala kan komma i konflikt med de negativa respondenterna, speciellt hetsaren. De blir upprörda över hur någon kan hetsa och provocera någon som redan mår dåligt. Det kan alltså även utspela sig ett drama i publiken. Hetsaren verkar i denna diskussion inte bry sig så mycket utan finna det underhållande med fler reaktioner. För den suicidala kan internetkommunikationen fungera som en intensifiering till att ta sitt liv (Forstorp, 1999). Hetsaren och ironikern kan mer ses stå på samma sida, medan tipsaren står själv och inte direkt interagerar med de andra respondenterna.

Anonymiteten har visat sig vara värdefull för medlemmarna på Flashback, det ger dem en möjlighet att visa tankar och beskriva känslor som de eventuellt inte skulle visa i face-to-face interaktioner (Kozinets, 2011). Genom anonymiteten kan respondenterna välja sin position på scenen och hur de vill att andra ska uppfatta dem (Goffman, 1995). För mer inåtvända individer kan forum på internet bidra till att de vågar vara mer öppna och känner sig mindre utsatta personligen (Fahy, 2003). Men anonymiteten gör det även svårare för de andra medlemmarna att veta vad som är sant och inte, om denna person är den som den utger sig för att vara eller inte.

Psykiatrin är en aktör som nämns på Flashback vid ett par tillfällen, det händer även att somliga respondenter hävdar att den suicidala skall gå och prata med någon. En suicidal individ som uttrycker sina tankar på internet vill ofta påkalla uppmärksamhet och kan vara i desperat behov av hjälp (Forstorp, 1999). Det framgår sällan direkta hänvisningar till jourer eller instanser, mer än vid ett par tillfällen. De som har varit i kontakt med psykiatrin upplever oftast att de inte blivit hjälpta eller fått den hjälp som de behöver. Detta kan vara en av anledningarna till att de vänder sig till forumet. Om man ser på interaktionen i koppling till forumets regler så bryts dessa regler gång på gång, utan någon särskild åtgärd. Flashbacks regler och moderator kan ur Goffmans perspektiv ses som scenens väktare, vilka borde hålla ordning i publiken. Men dessa är oftast passiva och deltar inte i skådespelet.

9. Avslutande diskussion

Flashback fyller en funktion i den mån att individer med självmordstankar kan få

direkt respons och möjlighet att berätta om sina problem, till skillnad från väntetiden som är idag för att komma i kontakt med kurator eller psykolog. I dessa sammanhang kan väntetiden vara flera månader och för en individ som överväger att ta sitt liv kan självmord bli en konsekvens. Men på forumet erbjuds inte professionell hjälp och det kan även vara en risk att delge sina självmordstankar på ett forum, detta eftersom respondenterna kan hjälpa eller hetsa den suicidala till självmord. En tanke är att under ämnesområden så som "Psykiska problem" och speciellt under diskussionstrådar om självmord borde det finnas tillgänglighet till att få prata med en professionell online på forumet eller via chatt och mail. Moderatörn som granskar trådarna borde även stoppa trådar som i vissa fall uppenbarligen bryter mot reglerna, men trots dessa fortgår. Här borde moderatörn granska trådarna, vara mer aktiv i att stänga av medlemmar som hetsar och utmanar den suicidala, samt även lägga in information och hänvisningar till olika hjälpinsatser som finns.

I min bilaga har jag visat att olika länder har diskuterat självmord i samband till lagstiftning. Australien kriminaliserade år 2006 internetsidor om självmord, frågan har även diskuterats i Storbritannien, Danmark och varit på remiss i Sveriges riksdag. Riksdagen valde att avslå motionen med hänvisning till yttrandefrihetsgrundlagen. "Att begränsa tillgången till eller stänga av webbplatser är ett omfattande ingrepp i yttrande- och informationsfriheten, i synnerhet när det blir fråga om censur." (Konstitutionsutskottets betänkande, 2011/12: KU14, sid. 31). Detta är på gott och ont, dels att frågan om var gränsen går mellan hets och åsikt kan vara svår att dra. Men att stänga ner internetsidor som förespråkar självmord och ger råd och tips om hur man enklast kan ta sitt liv, skulle kunna vara värt att överväga.

Referenslista

Antonovsky A. (1991) *Hälsans mysterium*. Stockholm: Natur och kultur.

Becker K, Mayer M, Nagenborg M, El-Faddagh M, Schmidt MH. (2004) "Parasuicide online: Can suicide websites trigger suicidal behaviour in predisposed adolescents?" *Nord J Psychiatry*, 58, 111/114.

Beskow, J. (1999) "Självordsbeteende, kommunikation och spår – Självordsbeteendets kulturella funktion" i Beskow, Jan; Eriksson, Bent Erik & Nikku Nina (red). *Självordsbeteende som språk*. Forskningsnämnden. Uppsala: Ord och Form AB.

Blumer, H. (1969) *Symbolic interactionism, perspective and method*. By Prentice-Hall Inc. Englewood Cliffs, New Jersey. Printed in the United States of America.

Bovier P.A., Chamot, E., Perneger, T.V. "Perceived stress, internal resources and social support as determinants of mental health among young adults." *Quality of Life Research* Vol. 13, No. 1 (Feb., 2004), pp. 161-170. Published by: Springer. Printed in the Netherlands.

Brante, T, Andersson, H & Korsnes, O. (red) (1998), *Sociologiskt lexikon*. Stockholm: Universitetsforlaget.

Bremberg, S. (2009) "Suicid – ett folkhälsoperspektiv på prevention". (elektronisk) Statens folkhälsoinstitut. Officiell hemsida: www.fhi.se
Uppslagsverk för barn och unga. (2012-04-01).

Brodén, A. (FP) "Självordsbeteendets på internet" (elektronisk). [motion 2011/12:Kr201](http://www.riksdagen.se/sv/DokumentLagar/Forslag/Motioner/mot-201112Kr201). Stockholm. Sveriges Riksdags officiella hemsida. <http://www.riksdagen.se/sv/DokumentLagar/Forslag/Motioner/mot-201112Kr201-Sjalvmordshe_GZ02Kr201/ (2012-05-27).

Bruckman, A. (2002) *Ethical Guidelines for Research Online*. (elektronisk) från <http://www-static.cc.gatech.edu/~asb/ethics/> (2012-05-09).

Bryman, A. (2001). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Malmö: Liber.

Diederichsen F, Östlin P, Dahlgren G, Hogstedt C, eds (1991). ”Klass och ohälsa - en antologi om orsaker till den ojämlika hälsan.” *Tiden/Folksam*, 1991: 164-184.

Downe-Wamboldt, B. (1992). “Content analysis: method, applications, and issues”. *Health Care for Women International*, 13(3), 313-321.

Durkee, T. (2010) *The internet and suicidality*. (elektronisk) Karolinska Institutets Folkhälsoakademi 2010:21. Department of Public Health Sciences, National Prevention of Suicide and Mental Ill Health (NASP). Officiell hemsida: www.folkhalsoguiden.se. (2012-03-22).

Fahy, P. (2003) “Indicators of Support in Online Interaction”. (elektronisk) *The international review of research in open and distance learning*. Officiell hemsida: <<http://www.irrodl.org/>> (2012-02-23).

Fekete, S. (2002) “The internet – A new source of Data on suicide, depression and anxiety: A preliminary study.” (elektronisk). *International Academy for Suicidal research*. I database Informaworld. Archives of Suicide Research. Volym 6, number 4.

Flashback (2012) officiell hemsida: www.flashback.se

Forstorp, P-A (1999) ”Självmondsbeteende, kommunikation och spår – Alarmerande samtal: Kommunikativa metoder” i Beskow, J; Eriksson, B.E. & Nikku, N. (red). *Självmondsbeteende som språk*. Forskningsnämnden. Uppsala: Ord och Form AB.

Franzén, G. A. (2007) *Rakblad, Blod och Dödslängtan: Identitetsskapande och den diskursiva konstruktionen av självskadebeteende på ett Internetcommunity*. Linköpings Universitet.

Föreningen Psykisk hälsa – främjar den psykiska hälsan i samhället. *Själv mord på internet kan förhindras*. (Publicerad 2011-01-10). Officiell hemsida: <http://www.psykiskhalsa.se/>

Gilje, N. & Grimen, H. (2007) *Samhällsvetenskapernas förutsättningar*. Tredje upplagan. Bokförlaget Diadalos.

Goffman, E. (1995). *Jag och maskerna. En studie i vardagslivet dramatik*. Kristianstad: Boktryckeri AB.

Graneheim, U. H., & Lundman, B. (2004). "Qualitative content analysis in nursing research: concepts, procedures and measures to achieve trustworthiness". *Nurse Education Today*, 24(2), 105-112.

Harris, K.M, McLean, J.P., Sheffield, J. (2009) "Examining Suicide-Risk. Individuals Who Go Online for Suicide-Related Purposes" *Archives Of Suicide Research*. 13, 264-276.

Horne, J & Wiggings, S (2009) *Doing being 'on the edge': managing the dilemma of being authentically suicidal in an online forum*. Department of Psychology, University of Strathclyde, Glasgow.

Hsieh H- F & Shannon S.E, (2005) *Qualitative Health Research*, London, Sage. Passim. (2005:15: 1277)

Jiang, G-X., Floderus, B., Wasserman, D. (2010) *Själv mord i Stockholms län och Sverige 1980-2008*. (2010:30). Info Folkhälsoguiden. Stockholms läns landsting. Utgivningsdatum: 2010-12-28. ISBN: 978-91-86313-61-6.

Johansson, S. (2008) "Hets till självmord kan bli brottsligt i Sverige". (elektronisk). *Realtid*. Officiell hemsida: www.realtid.se
http://www.realtid.se/ArticlePages/200812/09/20081209152105_Realtid104/20081209152105_Realtid104.dbp.asp

Johnsson, E. (2002) *Själv mord bland narkotikamissbrukare*. Lund: Kfs AB.

Konstitutionsutskottets betänkande (2011), 2011/12:KU14 *Fri- och rättigheter. Själv mordssajter på internet*.

Keith M. Harris, John P. McLean & Jeanie Sheffield. (2009) "Examining Suicide-Risk. Individuals Who Go Online for Suicide-Related Purposes" *Archives Of Suicide Research*. 13, 264-276.

Kozinets, V.R. (2011) *Netnografi*. Studentlitteratur: Lund.

Lindqvist, R. & Nygren, L. (2006) "Social teori och socialt arbete" i Meeuwisse, A., Sunesson, S., Swärd, H. (red). *Socialt arbete. En grundbok*. Stockholm: Natur och Kultur.

May, T. 2001. *Samhällsvetenskaplig forskning*. Lund: Studentlitteratur AB.

Mead, G.H. (1934) *Mind, self and society – from the standpoint of a social behaviourist*. The University of Chicago Press, Chicago Illinois, U.S.A.

Mishara, B. & Weisstub, D. (2007) *Ethical, legal, and practical issues in the control and regulation of suicide promotion and assistance over the Internet*. *Suicide & life-threatening behavior*, 2007;37(1);58-65. 2011 Elsevier Inc.

Mishna, F., McLuckie, A., Saini, M. (2009). "Real-world dangers in an online reality: A qualitative study examining online relationships and cyber abuse." *Social Work Research*, 33, 107-118.

Nationella rådet för självmordsprevention (1995). *Stöd i självmordskriser. Nationellt program för utveckling av självmordsprevention*. Stockholm: Socialstyrelsen, Folkhälsoinstitutet, Centrum för suicidforskning och prevention.

Nordin, H. (2009) "Själv mord är vanligast bland äldre män". *Tidsskriften Välfärd* nr 4, sid 8-9. Statistiska centralbyrån.

Olsson, G. (2003) "Förord ur ett barnpsykiatriskt perspektiv" i Tegern, Gunilla; Beskow, Jan & Eriksson, Bengt-Erik. *Ungdomars tal och tankar om självmord*. Lund: Studentlitteratur

Patton, M.Q. (1990) *Qualitative evaluation and resarch methods*. Newbury Park: Sage Publications.

Petersson, B. (1999) "Könsforskelle i relation til selvmordsadfaerd, forklaringsmodeller. I J. Beskow, B.E. Eriksson, & N. Nikku, (red). *Självmondsbeteende som språk* (pp. 116-128). Uppsala: Ord & Form AB.

Redfield Jamison, K. (2005) *Mörkret faller snabbt – till självmordets förståelse*. Studentlitteratur AB: Lund.

Rheingold, H. (1993) *The Virtual Community: Introduction*. Homesteading on the Electronic Frontier. Addison-Wesley, 1993, 325 pages.

Robson, C. (2002) *Real World Research*. 2nd edition. Oxford: Blackwell.

Subrahmanyam, K., Kraut, R., Greenfield, P.M., & Gross, E.F. (2001). "New forms of electronic media: The impact of interactive games and the Internet on cognition, socialization and behavior" i Singer, Dorthy & Singer, Jerome i *Handbook of children and the media*. Thousand Oakes, CA: Sage.

Silverman, D. (2001) *Interpreting qualitative data: Methods for analyzing text, talk and interaction*. London: Sage.

Socialstyrelsen. Folkhälsorapport 2005. SOU-rapport. Redaktör: Caroline Ardbo Edita Norstedts Tryckeri, mars 2005

Taylor, S. (1982) *Durkheim and the study of suicide. Contemporary social theory*. London: The Macmillian Press ltd.

Tyrén, C. (2007) *Verksamhetsövergripande rutin vid självmordsförsök*. Närsjukvården i Östra Östergötland. Vuxenpsykiatriska Kliniken.

Ringskog Vaghammar S. & Wasserman, D. (2010) *Första hjälpen vid självmordsrisk*. Första upplagan. Lund: Studentlitteratur.

Vårdguiden (2010) "Självmordstankar". (elektronisk) Officiell hemsida: www.vardguiden.se. <http://www.vardguiden.se/Tema/Psykisk-ohalsa/Sjalvmordstankar/> (2013-01-14).

Wasserman, D. (2007-2008) (red). *Självmordspreventiva strategier och åtgärdsförslag inriktade mot hälso- och sjukvården, socialtjänsten och skolkhälsovården/elevhälsan. En kunskapssammanställning gjord för Socialstyrelsen av NASP*. Nationellt och Stockholms läns landstings centrum för suicidforskning och prevention av psykisk ohälsa. 2007-2008, NASP, Stockholm. Besökt: 120424.

Westerlund, M. (2010) *Självmord och internet - kommunikation om ett livsfarligt ämne*. Stockholm: Stockholms universitet

Ågren, G. & Asplund, K. (2006) *Förslag till nationellt program för suicidprevention – befolkningsinriktade och individinriktade strategier och åtgärdsförslag*. Socialstyrelsen och Statens Folkhälsoinstitut. Artikelnr 2006-107-23. Publicerad: december 2006.

BILAGA

Internationell lagstiftning mot självmordshets

Det är inte många länder som har lagstiftning när det kommer till självmordshets (Föreningen psykisk hälsa, 2011). Men Portugal antog 1995 en bestämmelse om uppmaning till självmord där det framkommer att en person som uppmuntrar, tipsar om olika självmordsmetoder eller provocerar till självmord kan dömas till högst 2 års fängelse eller böter i högst 240 dagar. I januari 2002 antog Frankrike ett förbud mot alla former av propaganda till självmordshandlingar eller råd om anvisningar för självmordsmetoder. Frankrikes och Portugals förbud skulle kunna tillämpas på internet, men har ännu inte utförts i vad som är känt (ibid.).

Australien gjorde en lagändring 2006 som kriminaliserade internetsidor om självmord. I både Storbritannien, Norge och Danmark har även frågan diskuteras. Det anses dock vara svårt att förhindra dessa diskussioner på internet, yttrandefriheten samt att internet är globalt försvårar juridiken i sammanhanget (Mishara & Weisstub, 2007).

Svensk lagstiftning mot självmordshets

I en artikel (2008-12-09) i tidningen Realtid berättar riksdagsledamoten Anita Brodén om att hon har lagt fram en motion till riksdagen om självmordshets. Efter att programmet "Uppdrag granskning" gjorde ett inslag om två familjer vars söner hetsats till självmord via självmordssajter, uppmärksammades problematiken om självmord på internet. Brodén föreslog att riksdagen skulle komma med förslag på åtgärder som skulle kunna förebygga och förhindra suicidhets på Internet, hon menade även att det var på tiden att ett nytt lagrum skapades som reglerar denna form av brottslig gärning (Johansson, i Realtid, 2008-12-09). Riksdagen valde att avslå motionen med hänvisning till yttrandefrihetsgrundlagen. "Att begränsa tillgången till eller stänga av webbplatser är ett omfattande ingrepp i yttrande- och informationsfriheten, i synnerhet när det blir fråga om censur." (Konstitutionsutskottets betänkande, 2011/12: KU14, sid. 31). Justitieutskottet menade att självmordshets, sälja medel för självmord eller sprida metoder för självmord var förkastligt (Konstitutionsutskottets betänkande, 2011/12: KU14).

Utskottet hävdade att medhjälp till självmord inte var en straffbar gärning, men uppmärksammade att den som begår brottsliga gärningar mot liv och hälsa, mot frihet och fritid samt sexualbrott enligt 3, 4 eller 6 kap i brottsbalken, om dessa gärningar är led i en upprepad kränkning av individens integritet och gärningarna har varit menade att allvarligt skada individens självkänsla, kan denna dömas för grov fridskränkning till fängelse i lägst sex månader och högst sex år enligt 4 kap 4 a §, första stycket brottsbalken.